

GŁOS NARODU

NR. 168. — ROK XXXIV.

 REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA: KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA L. 11. (DOM WŁASNY).
 KONTO CZEKOWE P. K. O WARSZAWA 140.055. — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKÓW: 401.099.

PIĄTEK

24. CZERWCA 1927.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie:		Na całym obsz. Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Za granicą	Przedpłata zniżona dla nauczycielstwa ludowego
	z odnośzeniem	bez odnośzenia			
Miesięcznie:	5.00 zł.	4.50 zł.	5.00 zł.	8.50 zł.	4.50 zł.

TELEFONY: REDAKCJA NR. 190. — ADMINISTRACJA NR. 3344. — DRUKARNIA NR. 3344 i 4406

Gdzie inicjatywa rządu? Minister Zaleski o sytuacji politycznej.

Wraz z otwarciem sesji Ciał Prawodawczych podniosły się znowu w prasie sanacyjnej i brukowej zwykłe ataki na Sejm z racji jego słabości i niedołęstwa. Co prawda, moda na zwalczanie Sejmu już stanowczo przechodzi, ustępując nowej, która niestety gotowa wkrótce zapanować wszechwładnie: modzie krytykowania wszystkich i wszystkiego, a głównie rządu. Miodowe miesiące okresu sanacyjnego minęły niepowrotnie, po wiwatach i okrzykach entuzjazmu przychodzi rozczarowanie, nędra bowiem i bezrobocie nie zniknęły, ucisk fiskalny wzrósł, a drożyzna artykułów codziennej potrzeby wywołuje w sferach urzędniczych i robotniczych panikę. Jednym z przejawów ogólnego zniechęcenia, jakie charakteryzuje społeczeństwo po roku rządów sanacyjnych, jest sukces radykalizmu w wyborach miejskich. Nie można już winy za wszystko zlepywać na Sejm i drwić z jego bezsiły. Sejm przekazał ustawodawstwo gospodarce i administracyjne rządowi, a ten wraz z pełnomocnictwami wziął na siebie pełną odpowiedzialność za wszystko, co się w państwie dzieje.

Prasa brukowa i kupiona skorzystała jednak ze sposobności, jaką jest otwarcie sesji, by niezadowolone mas skierować jeszcze raz na zniechęcony Sejm. Twierdzi ona, że Sejm jest przeżytym i niezdolnym do pracy i zdanie to nie jest pozbawione zupełnej słuszności. Gdy jednak tenże Sejm pragnie szybko zakończyć swój „niepożyteczny“ żywot i uchwała w tym celu zmianę art. 26 Konstytucji, to sanacyjna prasa obypuje go szyderstwami i żąda, by żył dalej, jak długo to będzie wygodnym rządowi. Słowem, Sejm potrzebnym jest sanatorom na to, by nie nie robił i przez to mógł być wygodnym celem ich ataków, oraz na to, by osłaniał dyktaturę rządu i kompromitował parlamentaryzm.

Rząd nie wniósł do Sejmu żadnego projektu ustawy, przeto Sejm zajmuje się na razie tylko wnioskami klubów i elaboratami swoich komisji. Między innymi zgłoszony został wniosek, wzywający Ministra oświaty do cofnięcia okólnika w sprawie uczestnictwa młodzieży szkolnej w YMCA, a w uzasadnieniu podano, że ze względu na Konkordat powierzający Kościołowi troskę i nadzór nad wychowaniem religijnym młodzieży uznać należy orzeczenia władz kościelnych w sprawach wychowania religijnego za jedyne miarodajne. Z prac komisyjnych — ustawy samorządowe są niemal gotowe, a ordynacja wyborcza jest przedmiotem układów między klubami.

Należy jasno powiedzieć, że doprowadzenie ustaw samorządowych do prognozy Sejmu jest wielką zasługą stronnictw umiarkowanych, które nie posiadając większości w komisji administracyjnej, doszły nareszcie do jakiegoś rozsądnego kompromisu z lewicą. Ale jest również jasnym, że przeprowadzenie tych ustaw przez pełny Sejm i Senat napotka jeszcze na wielkie trudności, choćby z powodu krótkości sesji. To samo odnosi się do reformy ordynacji wyborczej, która jeszcze nie przeszła nawet przez alembik podkomisji. Pisma, które dawniej zwalczały Sejm za to, że się temi sprawami zajął, a teraz zwalczają go za to, że nie może

ich szybko uchwalić, niewiele rozumieją się na pracy ustawodawczej. Ustawy tak ważne, o takiej doniosłości politycznej, nie powinny pochodzić z inicjatywy ustawodawczej, ale z wniosku rządowego. We Francji i Anglii, gdzie tyle razy już zmieniano ordynacje, zawsze z projektem odnośnym występował rząd. U nas rząd nie tylko nie wniósł projektów, ale nawet nie zainteresował się wnioskami poselskimi i nie udzielił im żadnego poparcia. Bez rządowego nacisku, kierownictwa i pośrednictwa uchwalenie ustaw samorządowych i ordynacji wyborczej przez Izbę, podzielną na kilkanaście klubów i pozbawioną większości, jest rzeczą prawie niemożliwą. Że Sejm na tę niemożliwość się odważył i że mimo obojętności rządu pracy w połowie dokonał, to jest nie mały wysiłek, który należy podnieść i uznać. Nie Sejm trzeba oskarżać za powolną pracę, ale rząd za brak udziału w tej pracy. Jeśli ustawy samorządowe i reforma ordynacji nie dojdą do skutku, to będzie to tylko winą rządu. W normalnie funkcjonującym parlamencie nie nie staje się ustawa, co nie jest albo wnioskiem rządowym, albo przez rząd zaakceptowanym. Inne wnioski z reguły pozostają w komisji. U nas rząd inicjatywę poselską w sprawach samorządowych i wyborczej faktycznie odrzucił, a z własnym, nowym projektem nie wystąpił. O tem trzeba będzie pamiętać i teraz, a zwłaszcza w okresie wyborczym, gdy stanie przed narodem pytanie: kto winien nieuchwalenia ordynacji i ustaw samorządowych?

Jan Matyasik.

Z czem przyjeżdża p. Patek?

Warszawa. (AW.) W czasie zapowiadzianego na tydzień bieżący pobytu posła Rzeczypospolitej przy rządzie sowieckim Patka, omawiana będzie poza sprawą rokowań o traktat reasekuracyjny polsko-sowiecki, także i sprawa nominacji następcy przedstawiciela sowieckiego w Warszawie Wojkwa, która była już przedmiotem rozważań komisarjatu ludowego do spraw zagranicznych w Moskwie. Ma być ustalone, czy kandydaci na przedstawicielstwo sowieckie w Warszawie wymienieni przez prasę, mogą liczyć na egrement rządu polskiego.

Min. Zaleski wrócił.

Warszawa. (PAT.) Dziś o godz. 9 rano powrócił do Warszawy z sesji Rady Ligi Narodów minister spraw zagranicznych Zaleski. Na dworcu oczekiwali ministra przedstawiciele władz oraz gromada urzędników M. S. Z.

ZMIANY W KAPITULE „POLONIA RESTITUTA“.

Warszawa. (Tel. wł.) W składzie kapituły ordo „Polonia Restituta“ na nadchodzącą kadencję zaszyły następujące zmiany: gen. Olaszowski zastąpił generała broni Lucjana Żeligowskiego, który przechodzi w stan spoczynku. W miejsce śp. Władysława Reymonta wchodzi Wacław Sieroszewski. Kamlerem kapituły pozostaje nadal prof. Kochanowski. Poza tem dekrety nominacyjne otrzymali: prof. Leon Wyczółkowski, prof. dr. Michał Siedlecki, prof. Bernard Chrzanowski, poseł Jan Dąbski i wojewoda Wł. Raczkiewicz.

Nominacje na zastępców członków otrzymali: gen. dywizji Józef Osipiński, biskup łucki ks. Tymieniecki, b. minister rolnictwa dr. Aleksander Raczynski i Zofja Slinkówna. Kadencja kapituły trwa trzy lata.

NAWIĄZANIE STOSUNKÓW HANDLOWYCH POLSKO-NIEMIECKICH NAJLEPSZYM ŚRODKIEM DO POPRAWIENIA STOSUNKÓW POLITYCZNYCH. — NIEMA ROZBIEŻNOŚCI W STOSUNKACH POLSKO-SOWIECKICH. — ANGLJA STARA SIĘ O UTRZYMANIE POKOJU.

Berlin. (PAT.) W powrocie z Paryża do Warszawy p. minister Zaleski udzielił korespondentom dwóch dzienników berlińskich „Berliner Tagblatt“ i „Vossische Zeitung“ wywiadu na temat ogólnej sytuacji na wschodzie przy szczególnym uwzględnieniu stosunku Polski do Niemiec oraz do Rosji.

Minister oświadczył, że każde pogorszenie się stosunku polsko-niemieckiego z natury rzeczy oddziaływać musi niekorzystnie na sytuację ogólnie-europejską, podczas gdy przyjazne stosunki między obu krajami mogłyby wpłynąć na usunięcie kontrowersyj politycznych w Europie i przyczynić się do utrwalenia pokoju powszechnego. Aktualny punkt ciężkości w stosunku polsko-niemieckim spoczywa w rokowaniach handlowo-politycznych. P. Minister wskazał na doniosłe znaczenie, jakie przed wojną już posiadał wysoko rozwinięty handel wymienny w obu tych krajach. Okres powojenny otworzył przed handlem Polski i Niemiec jeszcze większe pole działania.

Przeszkody w rokowaniach gospodarczych między Polską a Niemcami mają swe źródło w trudności uzgodnienia interesów tych pod względem struktury gospodarczej tak zasadniczo różniących się od siebie krajów. Podczas gdy Polska kraj rolniczy widzi interes swój w wywozie produktów rolniczych. Niemcy przemysłowe zainteresowane są w wywozie produkcji przemysłowej. Całkiem więc różne grupy gospodarcze musiałyby poczynić ze swej strony ustępstwa i w tem właśnie leży klucz do usunięcia wszystkich trudności. Najlepszym środkiem do poprawienia stosunków politycznych między Niemcami i Polską jest nawiązanie jak najwyższych stosunków handlowych między oboma państwami. Zbliżenie gospodarcze między dwoma państwami, sąsiadującymi ze sobą, stwarza sieć stosunków, dzięki którym ludy wzajemnie lepiej się poznają i uczą cenić.

Na zapytanie jak ocenia przypuszczalny dalszy rozwój stosunków na wschodzie europejskim, minister odpowiedział, że nie widzi w in-

teresach polsko-sowieckich żadnych rozbieżności, które nie dałyby się usunąć. Rosja bowiem nie może być zainteresowaną w komplikowaniu stosunku swego do Polski, podobnie jak interesom polskim nie mogą odpowiadać zakłócenia z Rosją. Nawiązując do ostatnich wypadków, minister wskazał, że chwylowe zamknięcie stosunku między dwoma krajami na skutek przypadkowych wydarzeń lub uchylających się z pod kontroli przyczyn, nie da się mimo najlepszej woli uniknąć.

Mimo wszystko — powiedział p. minister — mogę z zadowoleniem stwierdzić, że w ciągu ostatnich trzech lat stosunki między Polską a Rosją znacznie się poprawiły. Naszym szczerem życzeniem jest, aby stosunki te uległy dalszemu pogłębieniu.

Na zapytanie — jak rząd polski odnosi się do projektu Locarna wschodniego, pan minister odparł:

— Należałoby sobie bezwarunkowo w interesie Europy a nawet całego świata żywcem powstania ententy, któraby dawała specjalne gwarancje dla Wschodu. W tym sensie dążymy do zawarcia paktu o nieagresji z Rosją. Żywię też nadzieję, że pakt ten będzie pierwszym krokiem do urzeczywistnienia myśli o zabezpieczeniu pokoju na wschodzie.

Zapytany o następstwa jakie może pociągnąć za sobą zerwanie stosunków angielsko-sowieckich, minister oświadczył, że nie wierzy, aby obecny kryzys w stosunkach angielsko-sowieckich miał wciągnąć w konflikt także i inne państwa. Jest on przekonany, że chodzi tu bezwarunkowo tylko o sprawę, która dotyczy wyłącznie Anglii i Rosji. Ostatnie wiadomości, jakie minister otrzymał z Londynu potwierdzają jego wrażenie, że rząd brytyjski nie przedsięwzięnie żadnych kroków, które mogłyby doprowadzić do skomplikowania sytuacji politycznej. Odwrotnie stara się o utrzymanie pokoju i udzieli ze swej strony poparcia każdej inicjatywie, która dążyć będzie do pacyfikacji Wschodu.

Tczew złożył hołd Słowackiemu.

Tczew. (PAT.) Dziś od samego rana gromadziły się w porcie tczewskim tłumy publiczności, oczekujące na statek „Mickiewicz“ wiozący trumnę z prochami Słowackiego. Przystąpił Warszawskiego Towarzystwa Żeglugi udekorowano bogato zieloną i sztańdarami. O godz. 8 rano miejscowy komitet przyjęcia prochów Słowackiego wyjechał na statku wylanym „Tczew“ na spotkanie statku „Mickiewicz“.

O godz. 9 rano podpłynął statek „Mickiewicz“ do pomostu, eskortowany przez statek „Tczew“. W tej samej chwili ze wszystkich lokomotyw znajdujących się na statku „Tczew“ oraz statków stojących w porcie tczewskim odezwały się syreny, orkiestra szwoleżerów

odegrała hymn narodowy, a wszystkie sztandary pochyliły się na znak czci przed złożonymi na statku prochami Wieszcza. Na pokładzie statku na wysokim karafalku ustawiona była trumna z prochami Słowackiego zasypana wieńcami i żywym kwieciami.

Po odegraniu hymnu narodowego miejscowy proboszcz odprawił mszę św., poczem udał się na pokład statku i odprawił egzekwie przy trumnie Wieszcza. Po nabożeństwie delegacje składały wieńce.

O godz. 10.15 statek „Mickiewicz“ ruszył w dalszą drogę, żegnany marszem żałobnym Chopina.

Losy honorowego sądu generalskiego.

Warszawa. (Tel. wł.) „Gazeta Por. Warsz.“ pisze pod powyższym adresem: Generalski sąd honorowy obecnie faktycznie nie istnieje. Po upływie kadencji sędziów dotychczasowych nowe wybory wyznaczone nie zostały. Dokumenty sądu generalskiego przekazane zostały do gabinetu ministra spraw wojskowych.

Wśród dokumentów znajdują się również interesujące papiery, dotyczące słynnej sprawy honorowej pomiędzy marszałkiem J. Piłsudskim a gen. St. Hallerem.

„Trudności usunięte“

ale kiedy będzie pożyczka?

Warszawa. (AW.) Dziś wieczorem przyjeżdża do Warszawy z Paryża wiceprezes Banku Polskiego dr. Młynarski, oraz przedstawiciele konsorcjów amerykańskich pp. Monnet i Rischer. W związku z tem koła finansowe oczekują jeszcze w bieżącym tygodniu podpisania kontraktu pożyczkowego ze względu na to, iż trudności, jakie się ostatnio jeszcze wylaniały w związku z różnicą zdań w sprawie zastawu ceł, zostały usunięte.

O czem piszą inni?..

Rząd zlekceważył otwarcie sesji sejmowej.

Pos. Stroński w „Warszawiance“ zwraca uwagę na fakt, że rząd był zupełnie nieobecny na otwarciu sesji sejmowej, chociaż

„to p. Prezydent Rzplitej zwołał te sesję, a zatem jakieś okazanie uwagi rządu w stronę prac państwowych, przez p. Prezydenta Rzplitej powołanych, byłoby bardzo, ale to bardzo wskazane“.

Pod względem rzeczowym również trudno zrozumieć, jak może rząd

„nie zajmować się sprawą zmiany Konstytucji wogóle, a szczególnie w zakresie dotyczącym uprawnień Prezydenta Rzplitej. To nie dobra wola, ale to bardzo ścisły obowiązek rządu. Jeżeli zamierzona zmiana uważa rząd za „niewłaściwą, co zgoła nie byłoby dziwnie, powinien w Sejmie jasno i wyraźnie to powiedzieć“.

Nieszczere głosowania w Sejmie.

„Robotnik“ zarzuca niektórym klubom (między innymi i klubowi Ch. D.) nieszczerość w stosunku do wniosku socjalistycznego o prawo „samorozwiązalności“ Sejmu.

„Stronnictwo Chłopskie atakuje Sejm obecny przy każdej sposobności i z całą bezwzględnością. Onegdaj p. Sanojca, będąc wiceprezesem stronnictwa, proponował „przejęcie do porządku dziennego“ nad wnioskiem ZPPS, a w toku głosowania zabrakło na sali dwóch trzecich klubu parlamentarnego z p. Waleronem na czele. Klub ukraiński od szeregu miesięcy domaga się nowych wyborów. Na ławach ukraińskich w dniu rozstrzygnięcia o „samorozwiązalności“ Sejmu zasiadł prezes p. Chrućki z rozpaczliwie małym zastępem“.

To jednak nie musi być dowodem nieszczerości w polityce. Można sobie takie liczne absencje tłumaczyć w pewnych wypadkach ospałością i lenistwem posłów, co oczywiście też jest objawem smutnym.

Zbyt dużo generałów na najwyższych stanowiskach.

Generał Górecki, nowy dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego, jest znany z niefortunnego raportu przed koniem ks. Józefa Poniatowskiego na placu Saskim o wyborze p. Piłsudskiego na Prezydenta Rzplitej. Jest, jak pisze „Rozwój“, człowiekiem niezmiernie uczciwym. Ale

„przecież to jest jasne dla każdego, że ani znakomite zdolności strategiczne, ani patent na uczciwość, ani wreszcie szlify generalskie nie są jeszcze dostatecznymi kwalifikacjami na dyrektora Banku“.

W Polsce jest już zbyt dużo oficerów na najwyższych stanowiskach. U nas, pisze „Rozwój“,

„konstytucję pisze na rozkaz major, na czele policji państwowej stoi pułkownik czy generał, wojewodą jest generał, ministrem jest generał, na poczcie jest generał, w banku jest generał i t. d. najzawilsze i najtrudniejsze zagadnienia państwowe rozstrzyga generał“.

Takie to już jest przyzwyczajenie obecnego premiera. W roku 1918 jako Naczelnik Państwa wezwał on kapitana p. Moraczewskiego, kazał mu stanąć na baczność i utworzyć w ciągu trzech dni gabinet. Ież błędów popełnił ten, tak lekkomyślnie powołany, rząd!

Bratianu tworzy rząd.

Rumuński prezydent ministrów Barbu Stirbey chciał jeszcze we wtorek doprowadzić do skutku porozumienie między partją liberalną a narodową partją chłopską. Usiłowania te spełzły na niczem. O godzinie 5 po południu udał się Stirbey do Scrobiste i wręczył królowi dyktando gabinetu. Król oświadczył, że poruczy utworzenie rządu Bratianu i zażądał, by także raz jeszcze próbował stworzyć podstawy współpracy z narodową partją chłopską. Próba ta prawdopodobnie nie doprowadzi do skutku tak, że Bratianu stworzy gabinet liberalny. Członkami tego gabinetu mają zostać: Brat prezydenta ministrów Vintila Bratianu, Duca, Popescu, Argetoianu i Lupu. W kolach politycznych oczekują bardzo gwałtownych wyborów, ponieważ narodowa partja chłopska cieszy się sympatją w całym kraju.

Od Administracji.

Celem uregulowania nakładu prosimy o szybkie nadesłanie prenumeraty.

Socjalizm polski jest wciąż wrogiem katolicyzmu.

Zakończenie dyskusji na temat możliwości pogodzenia socjalizmu z katolicyzmem. — Płytkość publicystyki socjalistycznej. — Przyczyny wrogiego stosunku socjalizmu do religji.

W r. 1926 ukazał się w „Przeglądzie Powszechnym“ nader interesujący artykuł ks. Urbana pt. „Czy można socjalizm pogodzić z katolicyzmem?“ Artykuł ten, streszczony wówczas w naszym piśmie, nie wywołał poważniejszej dyskusji. Ze strony socjalistycznej jedynie dwaj redaktorowie „Naprzodu“, pp. Jastrzębski i Porczak, zajęli się poruszoną przez ks. Urbana kwestją. Wyczerpującą odpowiedź daje im ks. Urban w artykule „Nasz stosunek do socjalizmu“, umieszczonym w 2 ostatnich (za maj i czerwiec) zeszytach „Przeglądu Powszechnego“. Polemizując z socjalistycznymi krytykami wyjaśnia ks. Urban jeszcze raz kwestję stosunku religji do socjalizmu, przyczem dłuższą historię socjalizmu (z okazji książki p. Niedziałkowskiego) i katolicką naukę o własności. W zakończeniu ks. Urban reasumuje swe tezy i wnioski.

Swoją zasadniczą pogląd streszcza ks. Urban w słowach następujących: „Zbliżenie się między socjalizmem a katolicyzmem jest możliwe, jeśli socjalizm po pierwsze odrzuci materialistyczną i ateistyczną ideologię Marxa i powróci na własność prywatną i komunizm patrzeć będzie mniej doktrynersko i utopijnie i w urzeczowianiu swego ideału pójdzie drogą naturalnej ewolucji stosunków“. Oprócz tego jednak miałyby być zmienione jeszcze inne punkty polityki socjalistycznej, odnoszące się np. do zagadnienia szkoły religijnej, stosunku Kościoła do państwa, prawodawstwa małżeńskiego. — Z drugiej strony w rzeczowej dyskusji z socjalistami wyjaśniłoby się, jak wolną rękę pozostawia Kościół wiernym w zagadnieniach czysto politycznych i jak niezasadne są zarzuty, czynione Kościołowi z powodu jego stosunku do nacjonalizmu, pacyfizmu itd.

Zanim jednak — pisze dalej ks. Urban — socjaliści okażą chęć do rzeczowej dyskusji, ogół katolików w Polsce nie może pozostać bezczynnym i obojętnym wobec socjalizmu. Stanowisko Kościoła wobec socjalizmu może być rozmaitem w różnych krajach, zależnie od stosunku ruchu socjalistycznego do katolicyzmu. Nasz praktyczny stosunek do socjalizmu polskiego może być tylko negatywny i odporny. Katolicy muszą zwalczać P. P. S. nie z powodu jej programu politycznego i nawet nie z ekonomicznego, lecz z jej wrogiemu stanowisku względem religji katolickiej. Dowodów zaś wrogiego stosunku socjalizmu polskiego do Kościoła jest dużo. Wprawdzie mogą istnieć zdaniem ks. Urbana nawet wśród elity socjalistycznej jednostki, zachowujące względem katolicyzmu jako tako poprawne stanowisko, ale są one chyba bardzo nieliczne. Gdy ś. p. Witold Jodko-Narkiewicz wezwał przed śmiercią swych towarzyszy partyjnych, by uznali prawdę w katolicyzmie, to elita socjalistyczna odpowiedziała na to wezwanie grobowym milczeniem. Odezwał się red. Haecker, ale zaraz został zdezawutowany i musiał w „Naprzodzie“ umieścić oświadczenie, że pogląd na możliwość zbliżenia między socjalizmem a katolicyzmem jest jego prywatną własnością. „Widać, pisze ks. Urban, chociaż bardzo towarzyskom red. Haeckera o to, by nikt nie wnioskował, że ludzi o zapatrywaniach choć trochę życzliwych dla tej idei zbliżenia jest wśród nich więcej“. Publicyści socjalistyczni kwestję stosunku socjalizmu do katolicyzmu omijają.

Dzienniki socjalistyczne prowadzą walkę z „klerikalizmem“, która jest jednak w gruncie rzeczy walką z samym Kościołem katolickim. Stan kapłański jest przez socjalistów zohydowany. Publicyści i politycy socjalistyczni biorą w obronę wiele rzeczy, zwalczanych przez Kościół jako niemoralne i szkodliwe. Żądają wprowadzenia ślubów cywilnych i ułatwienia rozwodów, wołają o szkołę świecką, zwalczają praktyki religijne w szkole.

Wreszcie wskazuje ks. Urban na szereg faktów świadczących, że socjalizm atakuje Kościół jako organizację. Socjaliści popierają wszelkie sekularstwo i chwalebą metody Callesa w Meksyku. Pos. Czapiński, występujący w Sejmie imieniem P. P. S. w sprawach religijnych, chwalił Kościół oddać pod władzę państwa.

„Kościół — pisze ks. Urban — ma się stać narzędziem rządu i służyć jego polityce; rząd ma obsadzać biskupstwami i mieć cały kler w rękach, trzymając go na głodowych pensjach po obdarciu Kościoła ze wszystkiego; rząd ma stawiać zandarna pod każdą amboną, nihy żeby nie uprawiano na niej polityki. Trzeba tylko dać zadanie, aby rząd określał z jakiego wskaś mają być święcie na ołtarzu, a będziemy mieli system łączący w sobie józefińską opiekę nad religją wraz z bolszewicką i meksykańską „wolnością“ religijną“.

Jedną z głównych przyczyn wrogiego stosunku socjalizmu do katolicyzmu jest płytkość myślenia cechująca ogół inteligencji naszej. Pokolenie starsze wychowywało się w czasach załobonnej wary w „naukę“ i w szkołach, w których wpływ religji był celowo ograniczany przez rządy zaborcze. O nowoczesnym renesansie my-

godzenia socjalizmu z katolicyzmem. — Płytkość wrogiego stosunku socjalizmu do religji.

ślisk i życia katolickiego na Zachodzie to pokolenie nie słyszało i nie zajęło się nigdy zrewitowaniem swego stosunku do religji. Część tego pokolenia ze względu na tradycję narodziła i z oportunizmu uważa się za katolicką, socjaliści natomiast z lekceważenia, jakim nasiąkali względem religji katolickiej, wyciągają wniosek, że należy ją zwalczać. Nie rozumieją, — stwierdza ks. Urban, — że wojując z katolicyzmem pozbawiają się pomocy systemu, w którym znaleźli tyle usprawiedliwień dla swej społecznej akcji, o ile ona, nie wpadając w ułopę, dąży do realnych i szlachetnych celów.

Drugą przyczyną wrogiego stosunku P. P. S. do Kościoła jest potrzeba konkurowania z komunizmem, którzy w Rosji częściowo cofnęli się w realizację swego ekonomicznego programu (NEP, drobna własność rolna i miejska, drobny handel wewnętrzny), ale w walce z religją nie ustępują ani na włos. Socjalizm, któremu bolszewicy zarzucają już i patriotyzm i parlamentaryzm i ewolucjonizm, boi się zarzutu „skleryzacji i zubożenia“.

Walczyć z socjalizmem radzi ks. Urban i raw

Dzisiejsza młodzież a reformy szkolne.

(Na marginesie egzaminów dojrzałości w szkołach średnich).

Jesteśmy w sezonie egzaminów w szkołach średnich. Słyszy się i czyta dużo narzekań na złe rezultaty przy maturze, na krzywdę, jaką szkoła przez surową(?) klasyfikację wyrządza młodzieży. Nie łatwiejszego jak narzekać i zwalać winę na profesorów; trudniej jednak wnikać w istotę przyczyn, które złożyły się i nadal się składają będą na niepomyślne wyniki u naszych absolwentów szkół średnich. Kto właściwie winien, że młodzież dzisiejsza (mimo tylu reform szkolnych i zabiegów pedagogicznych) nie jest taką, jaką być powinna i jaka nam jest potrzebna do odbudowy i utrzymania naszego państwa. Kto winien temu, że młode pokolenie nasze będzie słabe, nerwowe, lekkomyślne, zmanierowane i już przeżyte, zanim wejdzie we właściwe życie. Kto winien, że notujemy tyle samobójstw wśród młodocianych, świadczących o ich wczesnej apatii do życia i chorobliwym przeczeniu. Oczywiście najłatwiej złożyć winę na nauczycielstwo, zwłaszcza dzisiaj, kiedy różne „demokratyczne“ prądy starają się podkopać autorytet profesora gimnazjalnego i zdyskredytować szkołę średnią wogóle.

Przypatrzmy się kwestji obiektywnie bliżej. Od chwili powstania państwa naszego daly się zauważyć radykalne prądy w kierunku liberalnym także i w szkolnictwie. A więc zerwano szybko ze szkołą państw zaborczych jako „złą, krepującą i męczącą młodzież, a nie jej życiowo i wychowawczo nie dającą“. Szczególniej widzieliśmy tę destrukcyjną pracę przy reformowaniu i obniżaniu gimnazjów, które od razu pewne sfery społeczne uznały za przeżytek z doby arystokratycznej, jako szkołę dla wybranych i bogaczy (!) i zaczęto wpadać z jedną ostatecznością w drugą; zreformowano gimnazja, oczywiście in minus, zamiast trudniejszych przedmiotów nauki wprowadzono lepienia z gliny, wycianki z papieru, aby się młodzież nie męczyła; zredukowano karykaturalnie i bez zastanowienia się godziny języków obcych, obcięto materiały z fizyki, geografji, historii, a nawet z języka polskiego w klasach wyższych, położono natomiast wielki nacisk na rozwój fizyczny ucznia, na gry i zabawy, harce, wyszkolenie wojskowe, zawody, festiwale i t. p. Uczniom kazano dawać więcej swobody zarówno w t. zw. gminach szkolnych jak i wewnątrz szkoły. Idąc widocznie za hasłem Rousseau'a, że nie należy krepować swobodnego rozwoju naturalnego młodzieży. — Nie lepiej — bo także bez myśli na przyszłość — postępowano z doбором sił nauczycielskich, tego najważniejszego czynnika w szkole. Przyjmowano wszystkich bez względu na kwalifikację i płacano nawet lepiej tym, którzy się nie skalali egzaminami uniwersyteckimi, aby w ten sposób zadokumentować demokratyczność naszego państwa. Ten chorobliwy zabieg zniechęcił oczywiście masy innych, naprawdę kwalifikowanych profesorów, co się musiało odbić ujemnie na pracy w szkole.

Ani społeczeństwo, ani nauczycielstwo szkół średnich nie miało we wszystkich tych reformach żadnego głosu. Nie dopuszczono żadnego protestu ani rady praktykujących i doświadczonych pedagogów. Warszawa władała i dziś jeszcze władą niepodzielną przez swych często niefachowych ludzi, licząc się nie z dobrem szkoły i młodzieży, lecz z każdorazowemi silnemi prądami pewnych partyj i sfer.

I dopiero dziś społeczeństwo, budząc się z letargu, pyta ze zdziwieniem, dlaczego tak źle z naszą młodzieżą; dlaczego ona nie umie i jest tak zepsuta? Dopiero dziś staje

da i czynem. Nie należy przypisywać socjalizmowi grzechów, których nie popełnia, skoro prawdziwych ma zbyt wiele. Trzeba jednak demaskować każdą robotę socjalizmu, zmierzającą do podkopania wiary. Trzeba też prawić szerze nad realizowaniem we wszystkich dziedzinach życia sprawiedliwości, szanowania godności ludzkiej, wyzwalania człowieka z złaznych kleszczyw pieniądza i maszyny. Nie należy się obawiać tego, że trzeba będzie to samo, co socjaliści, praktyczne postulaty popierać, lecz tego, by bezczynność katolików nie dostarczała nowych powodów do oskarżania Kościoła, że jest współwinowajcą nadużyć istniejącego systemu.

„Jeszcze więcej — pisze dalej ks. Urban — strzec się, aby z kapitalizmem i liberalizmem ze wszystkimi jego akcesorjami nie czynić jakiegoś nietykalnego dogmatu i nie wciągać religji do pomocy w jego konserwowaniu za wszelką cenę“.

Wreszcie koniecznym jest tworzenie katolickich organizacji robotniczych w myśl encyklik Leona XIII. Tam, gdzie (jak w Anglii) robotniczy nie wciąga do swego programu walki z religją, niema potrzeby tworzenia osobnych związków katolickich. U nas, jak i w wielu innych krajach, są one koniecznością. Do czynnej walki z socjalizmem są obowiązani wszyscy katolicy, ale przedewszystkiem inteligentja. Tem stwierdzeniem zamyka ks. Urban swe wywody.

przed oczyma ludzi trzeźwiej patrzących straszny obraz ruiny, do jakiej doprowadziły te nieprzemyślane „demokratyczne“ reformy naszego szkolnictwa. Bez elementarnej znajomości psychologii młodzieży chciało (bo dziś już widzimy cofanie się) w imię zasady demokratycznej postawić głupitkiego i niedoświadczonego ucznia na równi z dojrzałym obywatelem w państwie, dano mu prawa, nie nauczysz go obowiązków; cały ciężar pracy złożono na nauczyciela, któremu w tym celu podwyższono liczbę obowiązkowych godzin pracy (!), aby uczniowi umożliwić próżniactwo, waleśanie się popołudniowe, prowadzące z braku zajęć do rozpusty i wczesnego marazmu mózgowego. Sądziła Warszawa, że metodą heurystyczną i laboratoryjną dokaże cudów, tak, że młodzież bez wysiłku duchowego, bez treningu umysłu posiadzie wszystkie potrzebne dla życia wiadomości i rozwinię się równocześnie fizycznie. Sądono, że bez doboru nauczycieli (naprawdę kwalifikowanych) będzie można, mimo tak poważnych redukcji przedmiotów, szkolnictwo średnie wysoko postawić, jeżeli się równocześnie zorganizuje skwapliwą kontrolę szkół przez całe rzesze wizytatorów.

Tymczasem. Nie pomogły liczne redukcje (pensjonowania) starych profesorów, nie pomogły ściśle i ścisłe wizytacje, bo rezultaty obecnej szkoły średniej nie są dobre i w obecnych warunkach nie będą dobre. Nawet planowane zniesienie 3 niższych klas gimnazjalnych i oddanie ich w ręce eieszącego się wielkiem zaufaniem w Ministerstwie Oświaty nauczycielstwa szkół powszechnych, nie tylko nie naprawi, lecz jeszcze stan rzeczy pogorszy. Nie będzie lepiej, dopóki nie dojdziemy do tego prostego przekonania, że „bez pracy nie będzie kołaczy“. Młodzież musi pracować umysłowo w szkole i w domu, jeżeli chce ten umysł do dalszej pracy życiowej wyćwiczyć. Samo oglądanie i psucie okazów w pracowniach nie wystarczy. Jeżeli umysł nie przemysli i pojęciowo nie ujmie zasad i praw danego zjawiska. Młodzież zbyt nie absorbowana ćwiczeniami fizycznymi, musi się zaniebdywać duchowo. Pod względem moralnym nie będzie młodzież lepsza, jeżeli jej będziemy nadal dawali tyle swobody i praw (których nie umie użyć na korzyść) jak obecnie. Bezczynność popołudniowa, koedukacja, bale uczniowskie, flirt uliczny, bezkarne uczęszczanie do kina, wprowadzanie ucznia w towarzystwo ludzi starszych, gdzie słyszy rzeczy dla swego wieku nieodpowiednie — oto czynniki, które nam demoralizują młodzież, przedewszystkiem ją rozwijają, a tem samym prędko manierują i zaturwają apatią do życia. Dawna „zła“ szkoła nie propagowała tego wszystkiego, a moralność młodzieży była większa, umysłowo był uczeń lepiej rozwinięty, bo musiał pracować więcej niż dziś.

Wina więc „katastrofalnych matur“ i egzaminów leży w przereformowanej szkole, złych programach, niewypróbowanych metodach nauczania, złych kierownictwach szkół, mało doświadczonych wizytatorach, zawzięciach swych stanowiska nie wybitnej praktyce szkolnej i wrodzonej inteligencji, lecz prądom politycznym, które niszczyły nam szkolnictwo od czasu nieszczęsnych pomysłów ministra Łopuszańskiego i Moraczewskiego. Nieszczęściem jest, że w dzisiejszej szkole średniej profesor niema głosu, lecz *varsovia locuta, causa finita*. Ona też niech bardzo odpowiedzialność za młodzież wobec społeczeństwa, które się o to upomni.

Zywoł Jul. Słowackiego.

Jedna połowa życia — marzycielska i podróżnicza.

Poczęło się to życie w Krzemieniu, chlubię Wołynia w dniu 23 sierpnia 1809 roku.

Poczęło się w atmosferze wyniosłej i uczonnej, w gwarze literackich dyskusji i klasycznych polemik. Czuwały nad trzepocącym się piaskiem przyszłego wielkiego żywota dwie pary oczu: surowe lecz kochające oczy ojca Euzebjusza, profesora liceum krzemienieckiego, oraz zażawione z radości i miłości żrenice matki, Salomei z Januszewskich, jednej z największych i niedocenionych w historii matek polskich, której w wielkiej mierze zawdzięcza literatura ukształtowanie geniusza Juliusza. Była to kobieta nad podziw inteligentna, rozumna i kochająca. Niepospolite zdolności umysłowe i niezwykle serce tej niewiasty przełożyły bezmiar swojej opieki i ukochania na młodzieńską laterość.

Latorośl owa rosła tymczasem dalej w ciemnym nocy i sztuki, ale przeniesiona ze skalistego Krzemienia do Wilna, albowiem ojciec jej objął katedrę literatury polskiej na uniwersytecie w stolicy litewskiej. Od ręki ojca do ramion matki rozpościerało się życie chodzące ledwo ra nogach dzieci: pod zachmurzonym niebem wileńskim snuły się mały robaczek, z którego za kilkadziesiąt lat miała błysnąć iskra geniuszu.

Atoli w piątym roku życia owej dzieciny zmarł ojciec, Euzebjusz. Zagasiła druga para oczu, czuwająca nad rosnącym kwiatem; usunęła się w cień ta druga para rąk, miłośnie tuląca kształtujący się owoc. Dziecko z płaczem odprowadziło zwłoki ojca na cmentarz wileński; było zbyt młode, aby twarz rodzica mogła się wryć w jego pamięć. Zapamiętało sobie atoli na drogę życia jego oczy, które przed śmiercią przesłoniła mgła rozrzewienia i miłości.

Matka Juliusza po kilku latach wyszła powtórnie za mąż za profesora uniwersytetu wileńskiego, doktora Becu. Ale odtąd jeszcze młodszy, niż przedtem jej miłość macierzyńska spoczęła na chłopcu. Był to chłopiec wątły, słaby, delikatny o wybitnych cechach marzyciela. Wychowany w otoczeniu kulturalnym i dostojnym, żył światem zaklętym fantazji, w który wkładał swoje najtajniejsze marzenia. Subtelna jego dusza chłopięca nie znała długiego goryczy i fałszu życia. W szkole nie żył z kolegami, zamknięty w kole marzeń i wzniosły. Jednego tylko wiały za przyjaciela, naturę również podobną mu, nenuwowa i dziwną. Atoli ten przyjaciel Szpitznagel, zmarł młodo śmiercią samobójczą.

Zapisał się na uniwersytet w Wilnie. Żył jak zawsze samotnie, i marzycielsko. Pokochał gorąco i nieszczęśliwie pannę Ludwikę Śniadecką. Pod wpływem zawodu w miłości zamienił się cały w marzenie i pożądanie sławy. Jak przyznał się, dzieckiem jeszcze będąc, modlił się do Boga często i gorąco, aby mu dał życie poetyckie choćby najniebezpieczniejsze, a za to sławę nieśmiertelną po śmierci. Wymodlona więza stawała mu coraz uparciej przed oczyma i pociągła go urokiem rzeczy nieprzeżytych i wielkich. Nie poznał jeszcze długo męki, krzywd i złości życia i w świecie wyobraźni zamknął się jak w ustronnym zamku.

Skończywszy uniwersytet wstąpił do Ministerstwa Skarbu w Warszawie jako prawnik. Zrobił to na wyraźne życzenie matki, żywiącej wielkie ambicje i nadzieje dla syna. Ale marzycielowi, pocie z instynktu, praca przy zielonym biurku monotonna i ciągnąca musiała być torturą. Od tej tortury uwolniło marzycielskiego młodzieńca powstanie w roku 1830-go. Juliusz Słowacki wiedział, iż jego wątłe ciało niewiele się przyda w orężnej rozprawie z wrogiem, a mimo to był gotów oddać to życie ojczyźnie. Jak pisał do swojej babuni, „wzruk twój, wierszokleta oprócz wierszy ma jeszcze do rozporządzenia życie, a może Bóg mu pozwoli skonać...”

W tymże samym roku, w którym rozgorzała nad krajem tupa powstania, zginął tragiczną śmiercią, zabity piorunem ojczym Słowackiego, dr. Becu. Wiadomo już wtedy było, że Becu był demuncjatorem polskości na służbie rządowi rosyjskiemu. To straszne odkrycie i tragiczna śmierć drugiego ojca jakby zemsta za zdradę przybranego kraju — popchnęło zgnębionego Juliusza, początkującego ale już świetnie zapowiadającego się poecie za granicę. Nieszczęśliwy syn nieszczęśliwej ojczyzny uciekł szukać spokoju po stolicach europejskich. Zwiedził Dreźnie, oraz z polecenia polskich władz powstańczych udał się do Paryża i Londynu. W Paryżu zatrzymał się czas dłuższy, usiłując osłodzić sobie goręć osamotnienia intensywną twórczością poetycką. Zbrojny wysiłek narodu zagasił bezskutecznie jak niedopaloną pochodnię. W stolicy świata, cudownym miście osiadła tymczasem elita emigracji polskiej, której losy kazaly szukać spokoju i szczęścia poza granicami ojczyzny.

Słowacki był zawsze naturą dziwną, ambiczną i nieszczęśliwą. Kłótnie życie polskiego wychodziła w Paryżu znając jego spokój,

a osobiste niechęci i polemiki odsunęły go od współżycia z rodakami. Wyjechał do Genewy w r. 1832 i tu wreszcie, w zacisznym szwajcarskim kąciaku znalazł na chwilę ciszę i wytchnienie.

Przepędził tu przeszło trzy lata, trzy lata słoneczne, opromienione przyjaźnią ludzi dobrych. Skłóciłością a nawet uczuciem, które było bardzo bliskie miłości. Niepoprawnego marzyciela ogarnęło potężne piękno szwajcarskiej przyrody. Tu wchłonał w swoją duszę całą słodycz alpejskich dolin i surowy majestat śnieżnych szczytów. Miłość, zresztą tylko idealistyczna i jak zwykle u Słowackiego nieszczerliwa w akompaniamencie niewidzianych dotychczas cudów przyrody zlała się w cudny akord symfonii, który ogarnął jego biedne serce. Ale było to serce, które nie było przeznaczone do radości.

„Skąd pierwsze gwiazdy na niebie zaświeca, Tam pójdę aż za ciemnych skał krawędzie. Spójrzę w lejące po niebie łabędzie, I tam polecę gdzie one polecą. Bo i tu, i tam, za morzem i wszędzie. Gdzie tylko poślę przed sobą myśl biedną, Zawsze mi smutno i wszędzie mi jedno; I wszędzie mi źle... i wiem, że źle będzie”.

Z Szwajcarii zapędził los Słowackiego do Włoch. Poznał tam dużo ludzi i zobaczył wiele nowych, ciekawych rzeczy. Cmentarze zamarych kultur otwierały przed nim tajemnice, przed nim, poetą wzniosłości i szlachetnym romantykiem. Forum Romanum, Colosseum i neapolitańska Partenope rozogniły w nim gorączkową ciekawość oglądnięcia innych krajów klasycznej kultury. Odplynał więc do Grecji, Egiptu i Ziemi Świętej. Gonila go wszędzie, skazanego na wieczną tułaczkę, nostalgia, matka poetów.

Podziękowanie.

Zarząd Katolickiego Stowarzyszenia Pomocnic handlowych i biurowych w Krakowie

składa niniejszem

serdeczne podziękowanie stowarzyszeniom, związkom i wszystkim, którzy przychylni się doświetleniu uroczystości poświęcenia sztandaru Stowarzyszenia w niedzielę 19 czerwca. Zarazem zawiadamia się, iż fotografie z niedzielnej uroczystości są do nabycia w biurze Stowarzyszenia przy ul. Potockiego 11.

Kino.

Co radzi Corinna Griffith adeptkom filmowym.

Znakomita gwiazda First National'u, Corinne Griffith, opowiada w następujący sposób, jak trudno zostać gwiazdą filmową.

„Nicna dziś, zdaje się, młodej dziewczyny, która w pewnym momencie nie tęskni za tem, by zostać gwiazdą filmową. Młode panie są przekonane, że wystarczy w czarownej toalecie zajechać wspaniałą limuzyną przed atelier, uśmiechnąć się pięknie, zagrać coś nie coś — i patent na gwiazdę filmową jest w kieszeni. Rzeczywistość przedstawia się zupełnie inaczej. Przy pierwszej próbie następuje przeważnie rozczarowanie. Młoda aspirantka filmowa zaczyna się powoli orjentować, ile sił fizycznych i nerwowych wymaga jej zawód, w którym trzeba stawić czoło niepokodzie, szaradzie, ulowom, upatom i oslepiającemu światłu projektorów kinematograficznych.

Nie chcą mówić o aktorskich zdolnościach i fotograficznej twarzy, gdyż jedno i drugie jest w karierze filmowej nieodzowną koniecznością. Mojem zdaniem, obok tych dwóch warunków, gwiazda lub aspirantka na gwiazdę musi posiadać naturalną grację i prostotę ruchów. Kobieta, która nie ma wdzięku i prostoty, nigdy nie nabędzie tych właściwości, ta zaś, która przyniemy te posiada, musi je, jako aktorka filmowa, ustawicznie ćwiczyć i doskonalić. W tym celu konieczne jest kulturowanie sportów, które wysubtelniają poczucie rytmu i dają równowagę ducha. Radzę wszystkim kandydatkom na gwiazdy i wszystkim młodym gwiazdom, by grały w tenisa, uprawiały gimnastykę rytmiczną i jeździły konno. Stwierdzam na podstawie własnego doświadczenia, że poruszenia dobrego wierzchowca szkołą i rozwijają poczucie rytmu.

RENAULT

Samochody osobowe, ciężarowe, kombinowane

dla kupców i przemysłowców

omnibusy, traktory, wszelkie przybory samochodowe, oliwa w różnych gatunkach, łożyska kulkowe, gumy Michelin i Firestone, masywy do wozów ciężarowych, krajowe i zagraniczne łańcuchy popędowe do wozów ciężarowych, surowa guma do wulkanizowania, guma do wyrobu pieczętek oraz oryginalne części składowe do samochodów FORDA dostarcza:

„SAMOCHÓD“

Kraków, ul. Szewska L. 4.

Rozgoryczenie mas urzędniczych doszło do ostatecznych granic.

RZĄD NIE DOTRZYMUJE DANYCH OBIETNIC.

Wice ogólnourzędniczy domaga się podwyżki płac o 25%, podwyżki dodatku mieszkaniowego i nowej ustawy uposażeniowej.

We wtorek 21 bm. odbył się w sali Towarzystwa Rolniczego w Krakowie tłumny wiec urzędników państwowych wszystkich kategorii, wdów i rencistów. Sala obrad i przyległe korytary były ściśle wypełnione, co jest miarą zainteresowania, jakie dla spraw omawianych na wiecu podzelają najszersze rzesze urzędników.

Wice zagaił prezes Związku Zrzeszeń prof. Dr. Krajewski, przedstawiając w godnym przemówieniu obecne położenie pracowników państwowych, czynione przez zarząd Związku zabiegi o poprawę bytu oraz ustawiczne zwiększanie i odkładanie przez rząd załatwienia tej piekającej sprawy.

Najgorszą rzeczą jest to, że rząd danych obietnic nie dotrzymuje, jak np. przyrzeczone przez p. wicepremiera Bartla załatwienie podwyżki dodatku mieszkaniowego od 1 kwietnia, jakoteż niepotrzebne a bardzo szkodliwe zapowiadanie 25-procentowej podwyżki, która tylko spowodowała wzrost drożyzny a wśród urzędników rozgoryczenie i rozczarowanie wob-2 pogłosek, że rząd albo nic nie da, albo tylko 8 procent.

Jest faktem, że tego rodzaju enuncjacje nie tylko obniżają powagę rządu, ale demoralizują w najwyższym stopniu cały stan urzędniczy, który już dzisiaj żadnym enuncjaciom wierzyć nie może.

Ponieważ ciągle postępujący wzrost drożyzny przy tych samych poborach od 1 stycznia doprowadził urzędników do ostatecznej nędzy, jakiej od samego początku powstania Państwa polskiego nie pamiętają, wystąpiły dziś wszystkie Związki solidarnie z kategorycznym żądaniem podwyższenia poborów o 25 procent od 1 lipca oraz podwyżki dodatku mieszkaniowego w myśl ustawy o ochronie lokatorów.

Ponadto wspominał referent o emerytach, zwłaszcza z b. państw zaborskich, którzy mimo swych zasług dla polskości są dzisiaj najbardziej upośledzeni a nawet wprost poniewierani.

Po tym referacie przedłożył gen. Springwald imieniem Zarządu głównego rezolucje, przyjęte jednomyślnie. Rezolucje te brzmią:

REZOLUCJE

uchwalone na wiecu dnia 21 czerwca 1927.

Obecne wprost rozpaczliwe położenie pracowników państwowych, emerytów, wdów i sierót, oraz rencistów, spowodowane ciągle wzrastającą drożyzną, przy niewystarczających, albowiem wzrostu drożyzny nieuwzględniających poborach zmusza nas do postawienia następujących żądań:

1. Z dniem 1-go lipca br. należy podwyższyć dotychczasowe uposażenie urzędników państwowych jakoteż zaopatrzenie wszystkich emerytów oraz wdów i sierót po nich, jakoteż rencistów o dalsze 25 proc.

2. Domagamy się podwyższenia dodatku na mieszkanie zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1924, według stawek przewidzianych w ustawie o ochronie lokatorów z ważnością od 1 kwietnia br. w myśl przyrzeczenia p. wicepremiera, danego delegacji w dniu 24 marca br.

3. Domagamy się, by w ciągu trzech miesięcy, począwszy od dnia 1 lipca br. wpro wadzano nową ustawę uposażeniową, regulującą pobory w myśl zasady: za równe uposażenie przy zapewnieniu minimum egzystencji w najniższej grupie, oraz donagamy się zrównania emerytów b. państw zaborskich z emerytami polskimi.

Spełnienie powyższych żądań jest konieczne albowiem dalsze podtrzymywanie obecnego położenia grozi deprawacją całego stanu urzędniczego, na co Związek musi zwrócić uwagę tak Wysockiego Rządu jakoteż i Sejmu.

Nadmienić należy, że nad referatem i rezolucjami rozwinęła się długa dyskusja, obfitująca w silne akcenty rozgoryczenia panującego wśród urzędników, któremu szereg mowców w ostry, a nawet namiętny sposób dał wyraz. W dyskusji tej zabierali głos: dyr. Górka, p. Salabura, dyr. Wojciechowski, inż. Stekel, p. Szpunar, r. Dobrzański, kolejarz Peres, p. Robinson z Katowic, p. Pękalski ze Lwowa itd.

Wice zakończył się o godz. 10 wieczór.

Państwowa Zawodowa Szkoła Slusarska w Świątnikach Górnych (woj. Krakowskie). 765

WPISY

odbędzie się dnia 26 — 28 sierpnia. Egzamin wstępny 29 — 30 sierpnia. Blizszych informacji udziela DYREKCJA.

Kino „WANDA“

Gertrudy 5.

dzisiaj i codziennie

Kino „WANDA“

Telefon 2418.

Rekordowy program humoru, śmiechu i łez!

Prześliczny dramat ilustrujący niezwykle interesujący romans Amerykanki p. t.

SZAŁ TAŃCA

W gł. roli Marion Davies oraz Konrad Nagel

Wspaniała gra! — Życie na Broadway'u najstarszej dzielnicy Nowego Jorku! — JAZZ! — CHARLESTON! — Oraz bezkonkurencyjny rywal CHARLIE CHAPLINA HARRY LANGDON w swej najwspanialszej komedji sezonu p. t.

Szczęście w butach

Historja o najoryginalniejszych efektach. — Wycieczka piechurów woprzek Ameryki!!! — Dowcip! — Humor! — Tempo! — Niebywale zabawne sytuacje.

Początek seansów o godzinie 5, 7, 9-10.

Co słycać w Krakowie?

Przed pogrzebem Słowackiego.

Od kilku dni są prowadzone pospiesznie roboty około budowy trybun. Postawiono je w ul. Lubież obok wiaduktu kolejowego oraz w Rynku wzdłuż Linji A—B, przed kościołem Marjańskim i od kościółka św. Wojciecha ku ul. św. Anny. Zgłoszenia osób o miejsca na trybunach są już bardzo liczne i napływają w dalszym ciągu.

HOLD MŁODZIEŻY SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

Młodzież wszystkich szkół powszechnych Krakowa uczęła w dniu wczorajszym pamięć Słowackiego uroczystym porankiem w sali Domu Żołnierza Polskiego. Wielką salę wypełniła po brzegi dziesiątki pod kierunkiem gron nauczyielskich przy udziale władz szkolnych. Uroczystość zainaugurował przemówieniem insp. szkolny dr. Janik, poczem chóry mieszane dzieci szkolnych odśpiewały szereg pieśni. Nadto w programie znalazły się: deklamacje, oraz przemówienie dr. Majewiczówny. Uroczystość zakończyło chóralne odśpiewanie „Jeszcze Polska nie zginęła“.

Dzisiaj odbędzie się uroczysty poranek młodzieży wszystkich szkół średnich Krakowa.

W HOSPICIUM CZELADNIKÓW I TECHNIKÓW

przy ul. św. Tomasza odbył się uroczysty obchód ku czci J. Słowackiego w niedzielę 19 bm., urządzony staraniem VI. Kola T. S. L. im. J. Słowackiego. Na program złożyły się: przemówienie o Słowackim p. Zofji Stachiewiczowej, deklamacje zbiorowe i solowe pp. Stankówny, Tomaszówny, Mossocówny i Stałki, pięknie odśpiewała szereg pieśni do słów wiersza p. Miłostawa Doleżanka a młodociana pianistka p. Janikówna odegrała z uczuciem utwory Chopina. Całość była podniosłym holdem pamięci nieśmiertelnego wieszcza.

VI. Zjazd delegatów Katolickich Stow. Młodzieży.

W poniedziałek 27 bm. odbędzie się w sali Zakładu Lubomirskich w Krakowie przy ulicy Rakowieckiej 27 — VI Zjazd Delegatów Związku Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej diecezji krakowskiej, połączony z udziałem delegatów w uroczystościach pogrzebowych Juljusza Słowackiego w dniach 27 i 28 bm.

Program Zjazdu: poniedziałek o godzinie 9 odprawi Mszę św. ks. biskup dr. Rospond, kazanie okolicznościowe wygłosi ks. Machay. — O godz. 10 otwarcie Zjazdu, sprawozdanie, wybór 4 członków Wydziału Głównego Związku i referaty: 1) „Życie religijne podstawą działalności organizacyjnej druhów“ — prof. Eugeniusz Jelonek. 2) „Wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe w Stowarzyszeniach Młodzieży Polskiej“ — prof. Józef Kret. Po południu pokaz gimnastyczny na stadionie wojskowym.

Dzień „Młodzieży Misyjnej“ w Krakowie.

W sobotę 18 bm. o godz. 6 popoł. rozpoczął się drugi dzień „Młodzieży Misyjnej“ w Krakowie. Młodzież zgromadziła się w Bursie Rękodzielniczej im. ks. Lubomirskiego, prowadzonej przez ks. ks. Salezjanów. Dzień misyjny rozpoczął się nabożeństwem wieczornym, odprawionym przez ks. prał. Kuligę, prezesa Związku Misyjnego Kleru archidiecezji krakowskiej. Kazanie wstępne na temat: „Problem misyj katolickich“ wygłosił ks. dr. Franc. Harazin, Salezjanin. Po nabożeństwie odbyło się otwarcie wystawy misyjnej i wieczorek misyjny.

Wystawa misyjna przedstawia się interesująco. Mieścił się w niej zbiór literatury misyjnej, do którego przysłał również książki i czasopisma: ks. ks. Palloymy, ks. ks. Oblaci Niepokalanej i ks. Król Z. M. W dziale przyrodniczym zasługują na szczególną wzmiankę: zbiór ptaków i jaj z Argentyny, zbiór motyli indyjskich z Assamu ks. Piaseckiego, nadto: zbiór chrząszczy i motyli brazylijskich, Kl. Kuczerowski. W dziale etnograficznym wyróżnia się zbiór strojów i broni indyjskich br. Lipińskiego i zbiór bożków afrykańskich. „Dalej“ św. Piotra Klawera w Krakowie. Ciekawą atrakcją stanowi mapa misyjna Afryki, sporządzona przez kl. Juszcza. Tow. mis. z Dębni. Płacówki misyjne polskie uwidatniono na niej zapomocą lampek elektrycznych.

Główną część wieczorku misyjnego stanowiło przemówienie ks. Hankiewicza T. J., misjonarza z Rodezji, w Afryce, gdzie ks. Jezuliej prowincji pol. mają własny teren misyjny. Młodzież, wypełniająca dużą salę Bursy słuchała długiego, zajmującego przemówienia, z żywym zainteresowaniem i nagrodziła oczigodnego, wieloletniego misjonarza owacyjnymi oklaskami. Resztę programu wypełniła orkiestra sa-

TEATR SŁOWACKIEGO.

rozpocznie w sobotę cykl uroczystości, poświęconych Słowackiemu recytacjami utworów wieszca w wykonaniu artystek i artystów zespołu. W poniedziałek popołudniu o godz. 3.30 „Księżę Niezłomny“, w dzień pogrzebu we wtorek „Balladyna“. Oba te przedstawienia przeznaczone są dla delegacji i rozporządza nimi Komitet obchodowy. Uroczysta premiera „Balladyny“ dla publiczności odbędzie się we środę 29 bm.. Bilety na ten wieczór sprzedaje z dniem dzisiejszym kasa teatru.

WYSTAWA PAMIĄTEK.

W czasie uroczystości sprowadzenia zwłok J. Słowackiego na Wawel zostanie otwartą w salach Muzeum Narodowego (Sukiennice) wystawa pamiątek po nieśmiertelnym Wieszczu. Wystawa ta obejmie dwa działy: literacki i plastyczny. W pierwszym dziale pomieszczone będą cenne autografy poematów i listów Poety, pierwsze wydania dzieł Słowackiego, które ukazały się Jego nakładem oraz mało znane, a współczesne Poesie artykuły krytyczne Jego utworów; w dziale plastycznym zaś pomieszczone będzie bardzo ciekawa galeria portretów Słowackiego oraz szereg obrazów i ilustracji twórczości Poety. Adres Komitetu wystawowego: Komitet sprowadzenia zwłok J. Słowackiego, Podsekcja wystawowa Muzeum Narodowe.

O DEKORACJĘ MIASTA.

Magistrat m. Krakowa wzywa właścicieli realności, ażeby ze względu na doniosłość chwili jakateż na znaczny napływ obcych w Krakowie udekorowali swe domy chorągwiemi o barwach narodowych i miejskich.

Wykrycie kontrabandy 230 kg tytoniu austriackiego.

Urząd celny w Krakowie przychwycił wczoraj przesyłkę kontrabandy papierosów i tytoniu austriackiego o wadze 230 kg., przemycaną przez pewne osoby i firmy krakowskie. Jest to pierwsza w tej ilości, nienotowana dotychczas wśród wykrytych, kontrabanda tytoniu. Słajstwo w tej sprawie zostało wdrożone, przeprowadzono również aresztowania. Aresztowanych

po przesłuchaniu zwolniono.

Jak się dowiadujemy, afera ta stoi w związku z całym szeregiem wykrytych w ostatnich czasach w Krakowie afer przemytniczych. Ze względu na toczące się śledztwo Urząd celny odmawia wszelkich szczegółów co do sprawy aresztowań.

Epilog sensacyjnej kradzieży w Uniwersytecie Jagiell.

Wczoraj przed sądem okręgowym karnym w Krakowie rozpoczęła się sensacyjna rozprawa o kradzież w Uniwersytecie Jag. przeciw kwestorowi Bolesławowi Ziemiańskiemu, Antoninie Nawrockiej i ślusarzowi Stanisławowi Zapiórowi. Rozprawie przewodniczy r. Drożdżkowski, wojują s. s. o. Wiśniewski i dr. Wątor. Oskarża em. prezes sądu prokur. Stawarski, Bronia Ziemiańskiego adw. dr. J. Woźniakowski, Nawrocką dr. Aschenbrenner, Zapióra dr. Warenhaupt.

Akt oskarżenia.

Jak wiadomo w dniu 31 października 1926 zauważyli urzędnicy Uniwersytetu w biurze kwestury wielki nieład, otwartą kasę wertheimowską i wyjęte z niej papiery. Zawiadomiona o tem policja przeprowadziła natychmiast dochodzenia, które wykazały, że ma się do czynienia ze sfingowaniem włamaniem do kasy, albowiem zamek nie wykazywał żadnych znaków gwałtownego otwierania, tak, że kasa, jakoteż drzwi prowadzące do kwestury musiały zostać otworzone przy pomocy dobrze podrobionych kluczy.

Stało się jasnym, że sprawców ograbienia kasy należy szukać tylko wśród osób zajętych w kwesturze. W następstwie przeprowadzonych dochodzeń zarządono przyaresztowanie kasjera kwestury Uniw. Jag. Bolesława Ziemiańskiego, tudzież likwidatorki Antoniny Nawrockiej. — Śledztwo wykazało, że Ziemiański i Nawrocka porozumieili się w ten sposób, iż w dniu 30-go października 1926 z kasy usunęli gotówkę w kwocie 103.000 zł., a porozumiewszy się przedtem ze Stanisławem Zapiórem Wielickim, wpłynęli na niego, by ten tego dnia wieczorem wręczonymi mu i podrobionymi kluczami sfingował włamanie. Istotnie Zapiór tego dnia wieczorem otworzył podrobionym kluczem ogólną już z pieniędzy kasę, z której wyjął jedynie papiery i porozrzucił około kasy, jak również zapalki i druciki dla upozorowania włamania. Nazajutrz wyjechała Nawrocka do Wieliczki, gdzie mieszkała wraz z rodzicami w realności Ziemiańskiego i wręczyła Zapiórowi 103 tys. zł. celem ukrycia. Po przyaresztowaniu Zapióra tenże wskazał miejsce, gdzie pieniądze ukrył, poczem policja pieniądze zwróciła Uniwersytetowi.

Z powodu tych czynów oskarżyła prokuratorja Bolesława Ziemiańskiego o zbrodnię sprze-

niewierzenia zarówno 103.000 zł., jak i dalszej kwoty 53.000, którą miał sprzeniewierzyć w ciągu roku 1926, zaś Antoninę Nawrocką i Stanisława Zapióra o zbrodnię współwiny w sprzeniewierzeniu skutkiem uprzedniego porozumienia się z Ziemiańskim i ułożenia z nim sfingowanego włamania.

PRZESŁUCHANIE ZIEMIAŃSKIEGO.

Trybunał odrzucił wnioski obrony o przekazanie sprawy trybunałom przysięgłych i o wezwanie na rozprawę znawców lekarzy oraz znawców buchalterów, poczem przystąpił do przesłuchania Ziemiańskiego.

Ziemiański do winy się nie poczuwa. Obowiązki kwestora od 28 lat pełnił nienagannie. W ostatnich czasach zastępowała go Nawrocka. W dniu popełnienia kradzieży kasy nie prowadził, klucze oddał 30 października Nawrockiej, a otrzymawszy urlop wyjechał do Rzeszowa. Na zapytanie przewodniczącego, by wyjaśnił, w jaki sposób dokonano kradzieży, odpowiada: Nie wiem, niech to policja wyjaśni.

Przew.: Policja wysłędziła, że sprawcy byli z panem w porozumieniu.

Osk.: To wymyśl. Klucze oddałem p. Nawrockiej. Zastępca kwestora p. Matus kazał mi oddać jej klucze. Mam na to świadków.

S. Dr. Wątor: Ile było pieniędzy w kasie, i jak pan wytłumaczył brak?

Osk.: 135.000 zł. Braki bywały częste, które sam pokrywałem.

Dalej zeznaje oskarżony, że w kwesturze wprowadzony był przez a. p. Cyfrowicza zwyczaj udzielania częstych i znacznych zaliczek, których udzielano na polecenie rektora, sekretarza, albo kwestora. Dostawali je urzędnicy, profesorowie, woźni. Taką zaliczkę w kwocie 20.000 zł. wziął także i Ziemiański.

S. Dr. Wątor: Jaki stosunek łączył pana z Nawrocką?

Osk.: Żaden inny, jak tylko ten, że siedzieliśmy razem przy jednym biurku.

S. Dr. Wątor: A jednak pan jej wynajął mieszkanie u siebie.

Osk.: Ponieważ Nawrocka miała mieszkanie zimne i ciasne, przeto gdy umarł prof. Rogojski pozostało po nim mieszkanie oddałem do dyspozycji Nawrockiej.

Dzisiaj nastąpi przesłuchanie Nawrockiej i Zapióra. Ze względu na bardzo obfity materiał, rozprawa potrwa 4 do 5 dni. Toczy się ona na dużej sali Sądu przysięgłych.

Rektor Uniw. Jag. dziękuje za pomoc dla ofiar katastrofy witkowieckiej.

Imieniem Uniw. Jag. czuje się w obowiązku podziękować wszystkim, którzy w dniu katastrofy zakładu leczniczego Uniw. Jag. dla dzieci jagielloznych w Witkowiecach i po niej przyszl z pomocą i okazali Uniwersytetowi dowody życzliwości. W szczególności dziękujemy panu wojewodzie krakowskiemu, który odrazu bardzo energicznie zajął się pomocą dla Zakładu, wojskowym władzom i szpitalowi okręgowemu za pierwszą pomoc rannym i zaopiekowanie się dużą grupą dzieci, szpitalowi św. Łazarza za pomoc doraźną i opiekę w pierwszych dniach po katastrofie nad dziećmi, umieszczonemi na oddziale ochotniczym, policji państwowej za pomoc przy strzeżeniu mienia Zakładu, magistratowi m. Krakowa za udzielenie samochodów do transportu, straży ogniowej w Witkowiecach pod kierunkiem p. Krewniaka za pomoc w ratunku Zakładu i dzieci.

Rektor Uniw. Jag. Marchlewski.

Koniec roku szkolnego w szkole gospodarstwa domowego.

W sobotę 18 bm. odbyło się zakończenie roku szkolnego w niejskiej Szkole Gospodarstwa Domowego, pozostającej pod kierownictwem p. dyr. Żulińskiej. Zaproszeni goście mieli sposobność oglądać wystawę poszczególnych działów pracy prowadzonych w szkole. Zadaniem szkoły jest kształcenie kobiet w zakresie gospodarstwa domowego. Szkoła prowadzi kurs roczny, dziesięciomiesięczny, kurs pięcioletni, dziesięcioletni, kursy specjalne. Wszystkich sił zajętych w szkole oprócz dyrektorki jest ośm. Poza tem specjali nauczyciele wykładają teorię spółdzielczości, pracy obywatelskiej, a ks. dyr. Lorek etykę. Poszczególne działy oglądane na wystawie, jak krawieczyny, bielizniarstwa, modniarstwa, gotowania

dały obraz pracy uczęnia, których na kursie rocznym było 62.

W roku szkolnym tegorocznym dyrekcja szkoły prowadziła specjalny kurs gotowania dla służących. Niestety wśród służby domowej brak było większego zainteresowania. Niemalą winę ponoszą tutaj panie pracodawczynie, które powinny więcej zainteresować się tak ważną stroną gospodarstwa domowego. W uroczystości zamknięcia roku szkoln. wzięli udział z ramienia gminy wiceprezydent m. dr. Schneider i ks. rada Ludwik Kasprzyk, którzy też wygłosili przemówienia, wyrażając zadowolenie z postępów, jakie wykazała Szkoła Gospodarstwa Domowego.

Czwartek 23: św. Agrypiny, św. Zenona. Piątek 24: Uroczystość Serca Jezusowego. Piątek 24: Wschód słońca o godz. 3.31, zachód o 19.53.

PROCESJA NAJŚW. SERCA JEZUSOWEGO. Sekretarjat Katolickich Stowarzyszeń Robotniczych zaprasza niniejszem wszystkie Stowarzyszenia robotnicze, kulturalno-oświatowe i chrześcijańskie Związki zawodowe do wzięcia udziału ze sznarami w procesji ku czci Najświętszego Serca Jezusowego w piątek, dnia 24 bm. Zbiórka organizacji o godz. 5 popołudniu w Domu przy ul. Potockiego 11, skąd organizacje w osobnej grupie przyłączą się na zbiegu ulic Kopernika i Potockiego do procesji, postępującej na Mały Rynek.

NOWE WŁADZE AKADEMII GÓRNICZEJ. Na posiedzeniu Ogólnego Zebrania Profesorów i odnośnych Rad Wydziałowych dokonano wyboru władz akademickich na rok 1927-28 w następującym składzie: Rektor: inż. Edmund Chromński. Prorektor: inż. Stanisław Skoczyński. Dziekan wydziału górniczego: Dr. inż. Jan Krauze. Dziekan wydziału hutniczego: inż. Kamil Łowiński.

Zycie gospodarczo-społeczne.

Projekt rewizji polityki handlowej.

Coraz silniej zaznaczająca się pasywność bilansu handlowego, nasunęła tak czynnikom rządowym, jak i kierującym kołom gospodarczymi myśl o rewizji dotychczasowych zasad polityki handlowej.

Sprawa przybrała już tak realne formy, że z pewnej strony wypracowano w porozumieniu z rządem memorjał z konkretnymi szczegółami planowanej rewizji.

Przewiduje on reformę nie tylko ustawodawstwa celnego, ale i zasadniczą zmianę polityki reglamentacyjnej, a co najważniejsze, kompletną rewizję wszystkich dotychczasowych traktatów handlowych. Zanim jednak przystąpimy do tak poważnego kroku, warto zastanowić się nad jego racjonalnością.

Biorąc pod uwagę bezpośrednią przyczynę wyłonionej ostatnio inicjatywy, należałoby się oświadczyć za rewizją naszej polityki handlowej. Ujmując jednak problem ten w sposób zasadniczy, możnaby się odnieść do projektu nieco krytycznie.

Trzeba bowiem wziąć pod uwagę, że kwestia rewizji polityki handlowej w obecnych warunkach jest do rozwiązania tylko na platformie importowej, a w znacznie mniejszym stopniu z punktu widzenia eksportu. Rewizja więc polityki handlowej polegać będzie w pierwszym rzędzie na silniejszym niż dotąd podkreśleniu momentów restrykcyjnych przy równoczesnym zastosowaniu pewnego rodzaju taktyki obron-

nej w stosunku do dotychczasowych kontrahentów.

Podstawą więc nowej polityki będzie daleko idące ograniczenie importu.

Takie postawienie sprawy, — a w naszych warunkach jest ono najwłaściwsze — musi wywołać pewne refleksje na temat całkowitej racjonalności planowanego posunięcia. Przeprowadzenie bowiem rewizji polityki handlowej pod hasłem ograniczenia importu, musi wywołać reakcje ze strony wszystkich państw, z którymi jesteśmy w stosunkach handlowych.

To też należy oczekiwać poważniejszych następstw tego rodzaju posunięcia, przede wszystkim w dziedzinie eksportu.

Musimy więc bardzo ostrożnie zabierać się do rzeczy i przy planach rewizyjnych uwzględnić w dużym stopniu i stanowisko obcych państw.

Jeszcze jeden powód każe odnieść się spokojnie do omawianych tu projektów. Jest nim niezbyt fortunnie wybrany moment do wentylowania koncepcji rewizyjnych, o ile bierzemy rzecz ze stanowiska Polski w ogólnie światowych stosunkach handlowych.

Weszliśmy ostatnio w okres silniejszego zaznaczania się tendencji wolno-handlowych w stosunkach światowych. Inicjatywa więc Polski, mająca na celu restrykcję i utrudnienia w stosunkach handlowych, nie robi dobrego wrażenia.

istnieją możliwości zainteresowania w stosunkach handlowych z Jugosławią — naszego przemysłu naftowego i solnego. W nawiązaniu stosunków handlowych stają na przeszkodzie przede wszystkim względy taryfowe i w tej mierze należy dążyć do stworzenia w porozumieniu z interesowanymi państwami specjalnych tariff wywozowych, zwłaszcza, że narazie nie może być mowy o kierowaniu transportów drogą wodną. Zaznaczyć należy, że Jugosławię posiada dwa dobrze urządzone porty: Split i Suszak, które obecnie w tempie postępnym rozbudowuje.

Wycieczka spotkała się wszędzie z bardzo serdecznym przyjęciem, a co jej najbardziej za imponowało, to energia i rozmach z jakim przy daleko idącym poparciu ze strony rządu pracują koła przemysłowe nad podniesieniem

O obronę interesów gospod. Podkarpacia.

Dla obrony własnych interesów gospodarczych, a zwłaszcza dla zrealizowania kosztownego programu inwestycyjnego zawiązały gminy podkarpackie zrzeszenie pod nazwą „Podkarpacki Związek Samorządowy”.

W skład tego Związku weszłyby związki komunalne, a więc powiaty oraz gminy miejskie i wiejskie powiatów autonomicznych: nowosądeckiego, grybowski, gorlickiego, jaśielskiego, krośnieńskiego, sanockiego, liskiego, brzozowskiego, rzeszowskiego, ropczyckiego, pilzneńskiego i tarnowskiego, tudzież miasteczko Zakliczyn i Szczawnica.

Racjonalizacja a nie komercjalizacja salin

Powołana przez ministerstwo przemysłu komisja dla zapoznania o organizacji salin uchwaliła w formie wniosku do ministerstwa, że odnośnie do salin pożądana jest racjonalizacja produkcji a nie komercjalizacja. Komisja uważa, że zamiast monopolu solnego na spółkę akcyjną lub włączenie kapitału prywatnego do salin — jest niepożądane. Natomiast zaleca się zmuffikowanie całego przemysłu i handlu solnego w jednej organizacji, pod kierownictwem gen. dyrektora, odpowiedzialnego za celowość wszystkich zarządzeń. Organizacja ta ma posiadać osobowość prawną.

Nie więcej jak 15 procent.

W Nrze 54 „Dziennika Ustaw” ogłoszono dekret Prezydenta, którego mocą w pieniężnych stosunkach kredytowych nie wolno wymawiać sobie i pobierać korzyści majątkowych w formie procentu, lub jakiegokolwiek innej formie, przewyższających 15 proc. od sta rocznie w gotówce lub w innych wartościach.

Rozporządzenie powyższe zmienia częściowo brzmienie podanego przez nas ostatnio dekretu „o lichwie pieniężnej”.

CO JEST KREDYTEM DŁUGO-TERMINOWYM?

W wyjaśnieniu do art. 3 p. 14 ustawy połączkowej z 1925 r. Ministerstwo skarbu ustaliło, że za kredyt długoterminowy należy uważać kredyt hipoteczny, spłacany w ratach, wedle zgóry ustalonego planu amortyzacyjnego.

Wobec tego wyjaśnienia wszystkie inne formy kredytu, nawet mające zabezpieczenie hipoteczne: na weksle, obliga. rewersy i t. p. zobowiązania uważać należy za krótkoterminowe.

przemysłu i stabilizacją stosunków gospodarczych Jugosławii. W miastach, które wycieczka zwiedziła, zauważono ożywiony ruch budowlany, zwłaszcza w Belgradzie i Zagrzebiu. Ludność Belgradu w porównaniu z cyfrą przedwojenną zwiększyła się 3-krotnie. Miasto ma duże szanse rozwoju dzięki swojemu położeniu nad Dunajem i Sawą.

Przemysłowcy polscy byli doskonale zorganizowani w wzajemnych stosunkach handlowych, tak, że mogli odbywać poważne konferencje z przedstawicielami rządu jugosławijskiego, zwłaszcza w sprawach celnych i kolejowych. Dotyczy to w pierwszym rzędzie członków delegacji pol.: pp. pos. Szydłowski i dyr. Glucka, którym też należy się szczerze podziękować, że wycieczka polska stanęła na wysokości zadania.

Reorganizacja Izb i urzędów skarbowych

W najbliższym numerze Dziennika Ustaw ukaze się rozporządzenie ministra skarbu z 20 bm. o organizacji i zakresie działania Izb Skarbowych i podległych im urzędów skarbowych.

Akcje nadał w zaniedbaniu.

Obroty na wczorajszej giełdzie akcyjnej nie przyniosły żadnej poprawy.

Tendencja spadkowa utrzymała się nadal. Tylko brak zainteresowania się giełdą wystąpił jeszcze silniej, jak onegdaj, co wyraziło się w spadku obrotów.

Sytuacja na „pogiędzu” kształtuje się podobnie. Większość papierów bez transakcji, a te, którym interesowano się, wykazywały nawet pewną tendencję spadkową, z wyjątkiem utrzymującego się kursu Banku Polskiego.

Placowo: Bank Przemysłowy 80 gr, Tohan 15.50 zł, Zieloniewski 20.20—20.50 zł, Trzebinia 53 gr, Parowoz 63 gr, Elektrownia 38 gr, Chodorów 143 zł, Chybie 6.20—6.25 zł, Bank Polski 143 zł, Pożyczka kolejowa 64 zł, Gazy, Wschodnie 26.50 zł, Omielów 18 gr.

Na rynku walutowym sytuacja bez zmiany jak zwykle, za dolara placowo w Krakowie 8.92—8.92 i pół, dewiza dolarowa 8.94—8.95 zł.

Oficjalna giełda walutowa: Dolary 8.91.5, 8.94, 8.89, Holandia 358.40, 359.30, 357.50, Londyn 43.44, 43.55, 43.33, Nowy Jork 8.93, 8.95, 8.91, Paryż 35.02, 35.11, 34.96, Praga 26.50, 26.56, 26.44, Szwajcaria 172.08, 172.51, 171.65, Wiedeń 50.50, 50.62, 50.38, Wiedeń 125.82, 126.13, 125.51.

Dyr. Josefert o stosunkach gospodarczych Jugosławii

I MOŻLIWOŚCIACH EKSPORTU POLSKIEGO

Przed kilkoma dniami wróciła z Jugosławii wycieczka przemysłowców polskich, zorganizowana przez Ministerstwo przemysłu i handlu. W wycieczce brał również udział naczelny dyrektor Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie dr. Bruno Josefert, wybitny znawca zasad organizacyjnych życia przemysłowo-handlowego, do którego też zwróciliśmy się z prośbą o informacje dotyczące stosunków ekonomicznych w Jugosławii i możliwości eksportu polskiego.

Dr. Josefert oświadczył nam co następuje: cel naszej wycieczki do Jugosławii był dwójaki: rewizyta przemysłowców jugosławijskich, którzy bawili w Polsce przed dwoma laty i zbadanie możliwości nawiązania na szerszą skalę stosunków eksportowych.

W wycieczce, którą prowadził b. minister przemysłu i handlu p. Szydłowski brał udział: dyr. departamentu tego Ministerstwa p. Lande, radca ministerjalny p. Münnich, z ramienia przemysłu górnośląskiego żelaznego: dr. Henryk Glück, generalny dyr. Huty Pokoju, p. Balzer, dyr. Syndykatu huty żelaznej i dr. Behagel, dyr. Związku Przemysłowców w Katowicach, dalej reprezentanci przemysłu naftowego: dr. Bartoszewski z Warszawy i p. Kowalewski z Lwowa, przedstawiciel przemysłu gumowego i kauczukowego dr. Byłkow z Warsza-

wy, wreszcie przedstawiciel przemysłu cukrowniczego w osobie p. Thiela z Poznania. Izby handlowe i przemysłowe reprezentowali: dyr. dr. Josefert i dr. Waszko z Poznania.

Wycieczka — informował nas p. dyr. Josefert — zwiedziła kolejno Zagrzeb, Belgrad, Sarajewo, Dubrownik, Split, Suszak i Lublanę. Przemysł jugosławijski jest na ogół niezbyt silnie rozwinięty, głównie z powodu braku węgla. Natomiast na wysokim poziomie stoi przemysł drzewny z wielkimi zapasami drzewa debowego, dalej przemysł cementowy, tytoniowy, przemysł wyrobu taniny (do celów garbarskich), wreszcie przemysł hutniczy i kopalnie rudy żelaznej. W stosunkach eksportowych do Polski ma również znaczenie handel suszonymi owocami (śliwki, bośniackie). Przemysł żelazny górnośląski interesował się specjalnie importem do Polski rudy żelaznej, która wedle orzeczenia znawców jest pierwszorzędną.

Wzajemnie za rudę żelazną, możemy do Jugosławii eksportować gotowe wyroby żelazne, przede wszystkim szyny kolejowe. Podobno zawarto i podpisano już umowę o dostawę większej partii szyn dla kolei jugosławijskich, wartości 20 milionów złotych. Poza tym nawiązano rokowania co do udziału kapitałów polskich w zaprojektowanych nowych przemysłach działu cukrowniczego i kauczukowego. Również

LEO KAMIŃSKI.

Procesja Aty.

O dworku biały, przytulony do zielonej ściany z boczna beskidzkiego. Wszystko jest dziś w tobie radością: i białe ściany, białą swą odcinając się na niebieskim poszyciu lasów i szyby migocące złotym polyskiem w rozjarzonym spojrzeniu słońca i wesołe uśmiechy ludzi, krzątających się po twym wnętrzu i radosne pogwary i szczebioty wychylające się, jak kwietne gałęzie na ogród przez okna otwarte.

O biały dworku beskidzki! wczoraj jeszcze wyglądałeś jak stary grzyb, przysiadły na mokrzyźnie trawy — stary, spróchniały, zmęczony życiem znojem, zasłuchany w sobie, w bolesnych rozmyśleniach zagubiony; dziś jesteś jak żywe gniazdko uczone i modrej ścian lasu — gniazdko pełne radosnych szczebiotów, pogwarów i wesele.

Słońce jest twórcą twej przemiany! Słońce jest twórcą tej radości, jaka rozbrzmiewa w twym wnętrzu!

Wczoraj jeszcze mama powiedziała, że Atesik nie może pójść na procesję, bo jest pochmurno i deszczowo, a dzisiaj słońce od samego rana zagląda do pokoju, gdzie sypia Atesik, złości buzię dziecka gorącymi promieniami i wzywa do pospiesznego wstania z łóżeczka.

Słońce sprawiło, że Atesik od samego rana jest roześmiany.

Słońce sprawiło, że Atesikiem w tej chwili zajmują się wszyscy i koło niego hasają.

Nie myślcie tylko, że Atesik jest chłopczykiem!

Broń Boże!

Atesik jest to śliczna, mała dziewczynka, różowitka i pulchniutka.

Istna kuleczka na tłusciutkich stopkach: włoski ma ciemne, a oczka bardzo czarne, pogodnie i z zaufaniem patrzące na świat boży.

Dziewczynka nazywa się właściwie Atesa. Imię wspaniałe.

Ale ktośby mówił tak uroczyście do tej różowej laleczki?

Poprostu — nie uchodzi!

Przeto wołają na nią: Ata, Ateczka, Atesik.

Dziewczynka mówi na siebie Atia, albo sioścička; ten ostatni wyraz wymawia z pewną dumą, ma bowiem siostrzyczkę o kilka lat starszą od siebie, a świadoma przynależność do tej starszej siostry napawa ją głębokim zadowoleniem.

Atia nie jest panna, tylko sioścička — rzekła z obrzą i dąsem, gdy ją przechodzący góral nazwał piękną panną. Dotknięta była do żywego.

Atia nazywa się także: pieściotka i Gabulasek.

Tę ostatnią nazwę, utworzoną przez dziecko w chwili gniewu, zwykło się używać jako pojęcie obraźliwe i przeznaczony było dla osób zajmujących wrogię stanowisko pojęciem dziecka.

Atia jest pieściotka, a Kaliola Gabulas — mówi przekonująco do swej niani Karolci, gdy ta się z nią droczy i swarliwie sprzecza. Właściwego jednak znaczenia wyrazu, mimo poważnych lingwistycznych badań w tym kierunku w kole rodzinnem, nie umiano odgadnąć.

Nazwa się jednak utarła i służąca Karolcia, którą odzidecko w rozdąsaniu ochrzciło tem mianem, stała Atę swym Gabulasikiem nazywała.

W tej chwili nasz Atesik nic się nie dąsa. Cała jest rozpromieniona. Włożyła nową haftowaną, białą sukienkę i wybiera się z Karolcią na procesję Bożego Ciała. Sukienka jest śliczna; wszyscy też stwierdzają, że dziecko wygląda w niej zachwycająco, a Atesa jak prawdziwa mała kobietka, wykrecą się na wszystkie strony.

Cieszą ją zachwycone spojrzenia mamusi, tatusia, jak również ten fakt, że Karolcia też ma nową suknię, nie tę samą, co dnia każdego.

— Kaliola ma nową suknię i Atia ma nową suknię, plawda — powtarza raz po raz natarczywie, oczekując przytaknięcia.

— Chodź Gabulasku na rękę — mówi Karolcia. — Droga daleka, twoje małe nóżki nie zaszyby, zmęczylabyś się, chodź, Karola cię poniesie — bierze dziecko na rękę.

— Pa! Pa! wszystkim pa i mamusi i tatusiowi i siostrzyczce i oczywiście pieskowi — pa! pa!

Idą, a słońce jakby przy dzisiejszym święcie też wspaniałszą sukienkę włożyło,

ogarnia ziemię swoją jasnością gorące promienie rzuca rozrzutnie i przepala ją swym żarem.

Idą drogą pod lasem. Las szumi, ptaki świergocą, komary i muchy brzęczą, czerwone rygielny, jak płomyki przelatują z kwiatka na kwiatek, białe motylki tańczą zawrotnie nad wyschłymi kałużami.

Wszystko, na co patrzą oczy dziecka, jest takie radosne, jak i jej duszyczka.

W powietrzu płyną poważne głosy dzwonów: Bim, ham, bim, bam.

— Słyszysz, Gabulasku, dzwony — mówi Karolcia — spieszymy się, bo spóźnimy się na procesję — i przyspiesza kroku.

— Atia idzie na procesję — mówi uszczęśliwiona dziewczynka.

Dla niej już jest procesją ten spacer wśród wierzb, topol, lip i kapliczek białych, w których mieszka, wiadomo — Bozia. Nie zdaje sobie sprawy z tego, co ma jeszcze ujrzeć.

A już teraz słychać wyraźnie śpiew, jeszcze kilkadziesiąt kroków, mijają ulice miasteczka — już są przy kościele.

Procesja zbliżała się powoli do rozwartych na oścież drzwi kościelnych.

Wszystkie dzwony rozkołysane napęniały powietrze swym dźwiękiem. I te wielkie u góry na wieży kościelnej, poważne, uroczyste, organowe i te malutkie w rękach chłopców kościelnych o głoskach wesołych, przedkich, srebrzystych.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości i telegramy z ostatniej chwili.

Po zamknięciu kroniki.

XXXII WALNY ZJAZD TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ. Dnia 26 i 27 bm. odjeżdżają się w Krakowie doroczny Walny Zjazd delegatów Kół Towarzystwa Szkoły Ludowej z całej Małopolski. Obrady odbywać się będą w sali Krakowskiego Tow. Ubezpieczeń przy ul. Basztowej 8. W pierwszy dzień obrad, tj. w niedzielę o 9-tej uroczyste nabożeństwo w kościele św. Anny a o 10-tej obrady połączone z referatami i sprawozdaniem. Następnego dnia o godz. 9-tej plenarne posiedzenie Walnego Zjazdu, poczem referaty, wybory do Zarządu głównego T. S. L. i Rady Nadzorczej oraz wnioski, odnoszące się do zmiany statutu.

OGRODNICTWO MIEJSKIE. Podkomitet plantacyjny dokonał dnia 21 czerwca br. pod przew. wiceprez. m. Ostrowskiego objazdu i lustracji parków i plantacji miejskich oraz skwerów na placach i ulicach miasta. Zwiedzano w szczególności planty główne, planty dietlowskie, park na Krzemionkach, mające powstrze pod stokami Wawelu od strony kościoła OO. Bernardynów przedłużenie plant, dalej postęp robót około urządzania skwerów w ul. Retoryka, Aleji 3-ch Wieszców, placu Kazim. Wielkiego itd. Podkomitet stwierdził wszędzie zadawalający stan tych obiektów ogrodowych, względnie także postęp prac około systematycznego ich uporządkowania.

Lustracja wykazała zarazem, że we właściwych rękach spoczywa administracja ogrodnictwa miejskiego.

NAGLE ZGONY. Wczoraj nad ranem zmarł nagle w karetce Pogotowia ratunkowego ksiądz niestwierdzonego dotąd nazwiska w wieku około 60 lat. Ksiądz ten jadąc pociągiem zastał, przywieziono go do Krakowa i oddano pod opiekę lekarzowi Pogotowia. Zgon nastąpił wskutek udaru serca. Podobną śmiercią zmarła Izabela Tuszowa licząca lat 76, wdowa, zamieszkała przy ul. Zyblikiewicza 18.

ŚMIERĆ POD KOŁAMI SAMOCHODU. Wczoraj popołudniu przy głównej poczcie zdarzył się tragiczny wypadek. Oto pod samochód osobowy wpadła 67-letnia M. Rossnerowa z Ochoty pod Krakowem i poniosła śmierć na miejscu. Zwłoki przewieziono do Zakładu medycyny sądowej.

Z KRONIKI POLICYJNEJ. P. Władysław Maternicki współwłaściciel sklepu przy pl. W. W. Świętych 7 zgłosił w policji, że dnia 21 bm. między godz. 11 a 12 włamano się do piwnicy i skradziono 12 kg. masła wartości 63 zł. — P. Maria Krzyżkowska nauczycielka z Katowic zawiadomiła policję, że dnia 21 bm. w południe w czasie zwiedzania, Sukiennic odłączyła się od wycieczki Helena Kimmel (l. 12), uczennica szkoły wydziałowej w Katowicach i zaginęła. — Robotnicy zajęci przy kopaniu fundamentów na plantach obok głównej poczty znaleźli kościotrupa w pozycji napół stojącej. Zawiadomiony lekarz obwodowy polecił przewieźć kości do Zakładu medycyny sądowej. — Na IV. Komisariacie policji przy ul. Grodzkiej zdeponowano 15 blaszanek litrowych nowych, pochodzących z kradzieży. — Posterunkowy napotkał wczoraj błąkającego się chłopca, 12-letni. Haładusa Władysława, który podał, że przybył pieszo do Krakowa z Zawiercia, chcąc tu znaleźć zajęcie. Chłopca zatrzymano na razie na II. Komisariacie policji przy ul. Tadeusza Kościuszki. — W nocy z 21 na 22 bm. włamano się przez wybicie otworu w murze do jatki mięsnej przy ul. Sebastjana 19. Sprawcy zdemolowali urządzenie jatki, szukając widocznie za pieniędzmi, których jednak nie znaleźli.

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY.

WPISY DO SZKOŁY PRACY SPOŁECZNEJ w Krakowie na rok szk. 1927/8 zostały już otwarte i odbywają się w kancelarii Szkoły, Karłowicka 32, II p.

WPISY DO PRYW. SEMINARIUM NAUCZYC. ŻEN. PP. PREZENTEK w Krakowie ul. św. Jana 7 odbędą się dnia 26 i 27 bm. Egzamin wstępny na I kurs dnia 30 bm. od godz. 9 rano. Seminarjum posiada własną szkołę ćwiczeń i internat dla pańienek.

Z „ODRODZENIA“. Pożegnalne zebranie towarzyskie sympatyków, seniorów, członków, kandydatów itd. Stow. Młodz. Akad. „Odrodzenie“ z okazji zakończenia roku szkolnego odbędzie się o godz. 8-mej wieczór w sobotę dnia 25 bm. w lokalu własnym.

NEKROLOGJA.

† Władysław Konczyński, weteran z r. 1863, ojciec Dr. Tadeusza Konczyńskiego, znanego publicyisty i dramaturga, zmarł w Krakowie w 87 r. życia. Pogrzeb odbył się wczoraj o godzinie 3 pop. na cmentarzu rakowickim przy licznym udziale obywatelstwa krakowskiego oraz władz, które reprezentował Dr. Kwiatkowski, naczelnik wydziału pracy i opieki społecznej województwa.

Oficerowie nie mają prawa do głosu.

Na tem stanowisku stanęła Komisja wojskowa.

Warszawa. (PAT) Sejmowa komisja wojskowa przystąpiła dzisiaj do załatwienia wniosku w sprawie uzupełnienia ustawy o państwowych prawach i obowiązkach oficerów i szeregowych. Wnioski te podpisane przez 5 klubów sejmowych, a mianowicie ZLN., Ch. D., Ch. N., Piast i NPR., dotyczą udziału w wyborach do ciał samorządowych oficerów. Przed przystąpieniem do porządku obrad poseł Mączyński oświadczył, iż z ministerstwa spraw wojskowych otrzymał wiadomość, że nikt z ramienia rządu nie będzie brał udziału w obradach komisji.

Poseł Załuska (ZLN.), referując wnioski zmierzające do uzupełnienia sejmowej ustawy o podstawowych obowiązkach oraz prawach oficerów i szeregowych, wskazał art. 12 konstytucji, który wyraźnie zebrania oficerom brania udziału w wyborach do Sejmu i Senatu. Zachodzi tedy pytanie, czy artykuł ten osądza również sprawę udziału wojskowych w wyborach samorządowych. Artykuł 20 ustawy o podstawowych prawach i obowiązkach szeregowych zdaje się to rozsądzać w ten sposób, że pozabawia szeregowych cz ymno prawa głosowania w wyborach do ciał komunalnych. Co się tyczy udziału oficerów to w tej sprawie istnieje luka. Tendencją wnioskodawców jest jej zapalenie. Ponieważ wybory do ciał samorządowych odbywają się na platformie politycznej, armja nie powinna być dopuszczona do udziału w nich. Wnioskodawcy projektują, aby do artykułu 61 ustawy o prawach i obowiązkach oficerów dodać ustęp treści następującej: Nie przysługują

im natomiast ani czynne ani bierne prawo wyborcze do jakichkolwiek ciał publicznych, państwowych, samorządowych, wyznaniowych itp. Gwoli uniknięcia wszelkich wątpliwości ustęp należy wstawić również do ustawy o podstawowych prawach i obowiązkach szeregowych.

Poseł Liebermann (PPS.) wniósł, aby komisja zwróciła się do ministerstwa spraw wojskowych o wyjaśnienie, jakimi motywami kierował się rząd, nadając oficerom prawo wyborcze. Ponadto poseł Liebermann zgłosił wniosek, aby sprawa ta była załatwiona wspólnie przez komisję konstytucyjną i wojskową.

W dalszej dyskusji przemawiali pos. Jedynek, Zychliński, Załuska i Polakiewicz. 13 głosami przeciwko dwóm wstrzymującym się od głosowania przyjęto pierwszy wniosek posła Liebermanna tej treści:

Sejmowa komisja wojskowa wzywa rząd, aby udzielił jej wyjaśnień w sprawie zarządzenia, mocą którego uznano dopuszczalność wykonywania przez wojskowych czynnego prawa wyborczego do samorządów.

W głosowaniu przyjęto następnie drugi wniosek posła Liebermanna, według którego sprawa załatwiona będzie wspólnie przez komisję wojskową i konstytucyjną. Termin posiedzenia obu połączonych komisji wyznaczy przewodniczący.

Na następnem posiedzeniu komisji wojskowej, które odbędzie się 24 bm. omawiana będzie sprawa zasiłków dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia.

Sejm będzie rozwiązany?

TAKIE POGŁOSKI KRĄŻĄ W KOŁACH PARLAMENTARNYCH.

Warszawa. (AW.) W dniu wczorajszym, w zbliżonych do rzędu kołach parlamentarnych omawiana była możliwość rozwiązania Sejmu obecnego w związku z przeprowadzeniem uchwały o samorozwiązalności izby niższej, co potraktowane zostało przez niektóre czynniki

rzadowe jako demonstracja przeciw rządowi skierowana. Pogłoski zaczęły się jeszcze uporczywie powtarzać po konferencjach, jakie wczoraj na Zamku odbyły się w godzinach wieczornych pomiędzy Prezydentem a premierem oraz pomiędzy Prezydentem a wicepremierem.

Nowy gabinet rumuński utworzony.

Bukareszt. (PAT) Skład nowego gabinetu rumuńskiego jest następujący: Prezydentem i szefem wy zagraniczne Jan Bratianu, sprawy wewnętrzne Duka, finanse Wintila Bratianu, rolnictwo Argentojanu, praca Lupu, wyznania Lepadu,

sprawiedliwość Popescu, zdrowie publiczne Inolez, roboty publiczne Nistor, komunikacja Dimitrin, oświata Angelescu, przemysł i handel Marzei, wojna gen. Angelescu.

Piekło otwarło się w Rosji.

STRASZLIWA FALA TERORU W ROSJI.

Do Moskwy dochodzą coraz to świeższe informacje o masowym terrorze, stosowanym przez władze sowieckie. Ostatnio otrzymano kilka wiadomości o rozstrzelaniu w Kronsztadzie 9-ciu oficerów i marynarzy, których podejrzewano o utrzymywanie stosunków z zagranicą. W Mińsku rozstrzelano 27 osób, w Pskowie 17 osób z liczby aresztowanych za udział w powstaniu, które miało miejsce w okręgu pskowskim.

W związku ze wzmożonym ostatnio kuśsem

teroru w Sowietach zesłano w tych dniach na wyspy Sołowieckie na morzu Białem 50 b. oficerów carskiej marynarki.

OFICEROWIE POPEŁNIJĄ SAMOBÓJSTWA.

Represje stosowane wobec wszystkich elementów podejrzanych o kontrrewolucyjność doprowadziły do licznych wypadków samobójstw, wśród byłych oficerów carskiej i białej armji, którzy zabijając się, uprzedzają w wielu wypadkach jedynie fakt rozstrzelania ich przez

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO

Czwartek: „Lato“ (popularne).
Piątek: Teatr zamknięty.
Sobota: Wieczór recytacji Juliusza Słowackiego.

GIERASIŃSKI I ZELSKA ukażą się w Krakowie

w swoim najnowszym i najweselszym repertuarze tylko dwa razy, tj. w sobotę 25-go i w niedzielę 26-go bm. w teatrze „Nowości“ przy ul. Rajskiej. Bilety wcześniej do nabycia w firmie J. Rudnicki, Rynek A—B.

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

WANDA: „Szał tańca“.
BAGATELA: „Ubośtwiany sfinks“ (Godzina zwycięstwa).
UCIECHA: Biscot „Opiekun mimowoi“, dramat komyczny w 10 aktach.
NOWOŚCI: „Zięciowie w opalach“ i „10 tygodni narzeczonych“ (Pat i Patachon oraz Buster Keaton).
PRONIEŃ: „Bunt miłości“, dramat. „A miłość jej: kobieta“, dramat.

SZTUKA: „Kobieta i bat“
WARSZAWA: „Przemysł z czarnego wozu“.

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

W CZASIE DOROCZNYCH TRZYDNIOWYCH UROCZYSTOŚCI KU CZCI BOSKIEGO SERCA JEZUSOWEGO W KOŚCIELE OO. JEZUITÓW na Wesołej w piątek 24 bm. na sumie o godz. 10 grać będzie orkiestra 8 pułku ułanów im. ks. Józefa, w sobotę 25 bm. na sumie o godz. 10 grać będzie orkiestra 5 pułku saperów, w niedzielę na sumie o godz. 10 śpiewać będzie chór męski, na ostatniej Mszy św. o godz. 12 wykona Chór Lutni krakowskiej z towarzyszeniem kwintetu smyczkowego mszę Battmanna pod kierunkiem prof. Fr. Koniora, organy p. Kal. Konior.

W KOŚCIELE SS. DOMINIKANEK odbędzie się procesja Bożego Ciała dziś we czwartek 23 bm. o godz. 6 pop. Dnia 24-go w uroczystość Najś. Serca Pana Jezusa całodzienne wy-nagradzająca Adoracja Najśw. Sakramentu.

W TRUSKAWCU
ord. w sezonie w chorobach wewn.
Serca i przemiany materji
Dr. TADEUSZ PRASCHIL
od 1-go maja (zimę we Lwowie)
willa Marjówka
Własna diatermja i lampa kwarcowa.

G. P. U. W samej Moskwie skonstatowano kilkanaście podobnych wypadków.

ZESŁANIA NA SYBIR.

Władze G. P. U. coraz częściej stosują represje zesłania na Sybir, jako karę polityczną. W ciągu ostatniego miesiąca zesłano ogromną ilość do kraju narymskiego około 650 ludzi.

OPOZYCJA WŚRÓD ROBOTNIKÓW.

Teror, stosowany przez władze sowieckie zaczyna budzić opozycję w sferach robotników. W wielu okręgach robotniczych uchwalono rezolucje oświadczające, iż robotnicy nie chcą ponosić odpowiedzialności za masowy terror i traktowanie ludzi, praktykowane przez G. P. U. Wśród szerokiej kół członków partji komunistycznej panuje również wielkie niezadowolenie z powodu teroru kierowanego przez jednostki stojące u steru władzy.

ROZSTRZELIWUJĄ CIĄGLE.

Oficer armji czerwonej kozaków Knarmider został rozstrzelany przy próbie przejścia granicy polskiej w okolicach Szepetówki. Na Wołyniu nastąpiło kilka dalszych egzekucji dokonanych na tamtejszych mieszkańcach.

SENSACYJNE ZNIKNIĘCIE JARACZA.

Lwów. (AW) Całe miasto poruszone zostało tajemniczym zniknięciem znanego artysty scenicznego Stef. Jaracza, bawiącego tu na gościnnych występach. W niedzielę przybył Jaracz do garderoby teatralnej i ucharakteryzował się na Siewskiego do zapowiedzianej na wieczór sztuki Perzyńskiego „Uśmiech Iosu“. Przed samem przedstawieniem zauważono nieobecność Jaracza, wobec czego spektakl został odwołany. W garderobie artysty znaleziono tylko list adresowany do córki, w którym pisze Jaracz, że zostawia jej pierścionek i prosi, by nosiła go jako pamiątkę po nim. Jaracz opuścił gmach teatru w ubiorze scenicznym.

Warszawa. (AW) Wobec oczekiwanych w dniach najbliższych podpisania pożyczki zagranicznej, spodziewane jest wystąpienie ministra Czechowicza w Sejmie na temat zamierzeń finansowych rządu.

CHAMBERLIN I LEVINE W BUDAPESZCIE.

Budapeszt. (PAT) Dziś o godz. 10.30 wyładowali na lotnisku Matyahfid w pobliżu Budapesztu lotnicy Chamberlin i Levine. Na lotnisku oczekiwali ich przedstawiciele rządu, władz miejskich, członkowie komitetu przyjęcia, członkowie korpusu dyplomatycznego, dziennikarze oraz tłumy publiczności, które zgromadziły na lotnisku entuzjastyczną owację. Przemówienie powitalne wygłosił minister handlu Herrman, poczem przemawiał poseł Stanów Zjednoczonych Buttler oraz burmistrz miasta Budapesztu Spozetz. Po powitaniu Chamberlin i Levine udali się samochodami do Budapesztu.

Węgry wystąpią z Ligi?

Budapeszt. (AW) Baron Szterenyi oświadczył w Izbie panów, iż należy się zastanowić czy znanej decyzji Rady Ligi Narodów, nie dopuszczającej nowego sędziego do sprawy węgierskiej agrarjuszy, mających uleść wywłaszczeniu w Rumunii, nie lepiej jest wystąpić z Ligi Narodów, która w swych decyzjach nie uwzględnia wskazań traktatu Trianon.

Świętokradca w Pradze ujęty.

Praga. (PAT) Wczoraj wieczór aresztowała policja w kawiarni „Rococo“ sprawcę onegdajszej kradzieży w kościele św. Trójcy. Jest nim 25-letni subjekt Franciszek Oswald. Większość skradzionych przedmiotów policja zdołała odebrać.

Radio.

Programy stacji radiowych.

Piątek 24 czerwca.

Kraków (422): 17.30 Program dla dzieci; 18 Transmisja z Warszawy; 19 Odczyt p. t. „Klub, jako podstawa organizacji sportowej“, wygłosi dr. H. Szatkowski; 19.30 Odczyt p. t. „O t. zw. futuryzmie“, wygłosi p. Jalu Kurek; 20 Rozmaitości, ewentualnie komunikaty; od 20.30 Transmisja z Warszawy.

Warszawa (1.111): 17 Program dla dzieci. Sobótki i Noc Świętojańska; 17.50 Nadprogram i komunikaty; 18 Koncert popołudniowy kameralny; 19 Rozmaitości; 19.20 Komunikaty PAT; 19.35 Odczyt p. t. „Zwyczaje Świętojańskie w Polsce“; 20.30 Koncert wieczorny; 22 Komunikaty, sygnał czasu.

Poznań (273): 13.30 Koncert popołudniowy orkiestry wojskowej 57 p. p.; 17.15 Koncert popołudniowy; 18.35 Nadprogram; 18.50 Przegląd rzeczy ciekawych; 19.35 Pogadanka; 20 Pogadanka; 20.30 Transmisja koncertu z Warszawy.

Wrocław (322.6): 16.30, 20.10 Koncert. Praga (348.9): 10.50, 12.15, 17, 20 Koncert. Langenberg (468.8): 13.05, 17.30, 20.40 Koncert. Wiedeń (517.2): 11, 16.15, 20.05 Koncert.

Rzeczy ciekawe.

Przekonywujący argument.

Angielski admirał Kerr przytacza w opublikowanych niedawno przez siebie pamiętnikach, zabawny epizod z dziejów panowania królowej Wiktorji. Jeden z „monarchów“ zachodnio afrykańskich złożony został z tronu, skazany na banicję i ograniczony w składzie swojego licznego hameru do skromnej ilości 5-ciu żon. Murzyński władca uważał, iż ten ostatni warunek stanowi największą zniewagę jego „czarnego majestatu“ i wystosował przeto do Londynu list następującej treści: „Droga siostra-królowo! Wydałaś mi polecenie opuszczenia mojego państwa. Może miałas słuszne według ciebie ku temu powody. Lecz jednocześnie rozkazałaś, bym nie zabierał ze sobą więcej, jak pięć żon; otóż, ilość ta jest absolutnie niegodna dostojenstwa królewskiego. Proszę cię więc, byś mi pozwoliła wziąć przynajmniej dwanaście żon. Czy zresztą, ty sama nie czułaś się upokorzona, gdyby tobie pozwolono mieć tylko pięciu mężczyzn? Zastanów się!“ Królowa Wiktorję tak ubawiła treść listu, a zwłaszcza ostatni jego ustęp, iż poleciła uwzględnić prośbę swojego czarnego „brata“ i dodać mu siem żon.

Klub „milczących kobiet“.

W Manchester założono w tych dniach niewielki oryginalny, niewidzany dotychczas klub: jest to związek osób wyłącznie płci żeńskiej, który powstał, aby nauczyć kobiety milczenia. Należące do klubu kobiety mają obowiązek przebywać w jego lokalach co najmniej pół godziny dziennie. Mają do dyspozycji wspólną, czytelną, palarnię, salę bilardową itd., lecz od chwili wkroczenia w prógi klubowe, aż do chwili opuszczenia ich, nie wolno im przemówić choćby jednego słowa. Jeżeli która z nich przekroczy zakaz, musi płacić grzywnę, która w miarę recydywy, staje się coraz wyższą. Metoda ta zamierza nauczyć kobiety trwałości i siły woli, niezbędnych do „władzy milczenia“. Nie wiadomo jeszcze, czy klub będzie się cieszył długim powodzeniem, pewnym jest jednak już od chwili jego założenia, iż wymarzonymi członkami dla tego ciekawego klubu byłyby tylko kobiety głuchonieme.

Ruch wydawniczy.

Ks. Nikodem Ludomir Cieszyński. „Wszystkiem dla wszystkich stałem się!“ — Zbiór kazań przygodnych. Poznań 1927.

Ks. dr. Jan Stepa — Neokantowskie próby

realizmu u nas. Tomizm — Tom I. Lwów 1927. Nakł. Tow. „Biblioteka religijna“.

Ferdynand Goetel Egipt. — Wrażenia. — Nakł. Zakł. Nar. im. Ossolińskich, Lwów-Warszawa-Kraków, 1927.

Katalog polskich bibliotek szkolnych według tytułów. — Warszawa, 1926, Nakł. Księg. Perzyński, Niklewicz.

Humor.

Dżentelman. Co! On siedział w więzieniu? A mnie mówił, że znajdował się w towarzystwie krewnych! — Zgadza się.

Nieoczekiwany rezultat. P. Rodzyńkiewicz zakłada w Wolce reklamę świetną i bardzo jest z niej zadowolony. Co kilka sekund oświetla ulicę, zapraszając do wejścia. Pewien starszy jegomość wchodzi do sklepu i zauważa: — Pańskie oświetlenie zepsuło się. — Co kilka chwil gaśnie.

Szybka pomoc. Pacjenci uskarżają się u lekarza na zimno, panujące w pokoju. Lekarz do siostry miłośniczki: „Pokój ten otrzyma nowy termometr“.

Pospiech. — „Nie mogę dziś wygłosić mego przemówienia“. — „Wielki Boże! Wystaliśmy je z adnotacją „burzliwe oklaski“ do wszystkich redakcyj“.

Zwykły wiersz milimetrowy	15 gr.
Nekrologi	30 „
Nadesłane	35 „
Po kronice	45 „
Na 1-szej stronie	50 „

CENY OGŁOSZEŃ

Drobne ogłoszenia od słowa	7 gr.
Zamiejscowe ogłoszenia	300% drożej
Układ tabelaryczny	500% drożej

Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Wytwórnia kilimów

Ireny Gutwińskiej 89

Absolwentki państw. szkoły przem. art. Kraków, ul. Karmelicka L. 50, parter.

poleca kilimy oraz przyjmuje zamówienia według obranych wzorów, za gotówkę lub na raty.

Prośba.

W wiosce Tarnowcu leży od szeregu lat ciężko chory ukończony maturzysta L. U. pozabawiony zupełnie wszelkich środków materialnych i pomocy, która w tym wypadku okazuje się tem więcej konieczną, że odpowiednia kuracja mogłaby tego chorego w krótkim czasie przywrócić do zupełnego zdrowia. Kogo więc Opatrzność obdarzyła dobrem zdrowiem, raczy łaskawie przysłać dla cierpiącego tak długo maturzysty choćby najskromniejszą ofiarę pod adresem: Urząd gminny, Tarnowiec ad Jasło, albo do Urzędu parafjalnego w Tarnowcu (obok Jasła).

KSIĘGARNIA KRAKOWSKA

Kraków, ul. św. Tomasza 35

przyjmuje prenumeratę na **DZIŚ I JUTRO**

Dwutygodnik dla młodzieży żeńskiej

Warunki przedpłaty:

kwartalnie zł 3— półrocznie zł 5.50, rocznie zł 10—

Przy zakupnie towaru prosimy powoływać się na „Głos Narodu“.

Krem czerechowcy „Vamos“ usuwa pod gwarancją piegę, opaleniznę; słoik zł 3.50, woda 2 zł, mydło 1.50 zł. Wysyła za pobraniem W. Lazarowicz Kraków, Garbarska 4.

ZAKŁAD KRAWIECKI.
Stanisława Rogala, ulica Szewska Nr. 4.
Istniejący od roku 1897, przyjmuje wszelkie roboty w zakresie krawiectwa i szycia: krawiectwo, wykończenie materjałów krawieckich i zagranicznych, majsterstwo, szycie, manuje i punkowanie. Dziękując, poleca się nadal Sz. P. T. Publiczności.
Z powołaniem Stanisław Rogala.

Obrazki Pamiątka 1-ej Komunii św.

artystyczne reprodukcje krajowe i zagr.

100 szt. 39x26 cm. zł. 70—, 28x19 cm. zł. 45—
18x27 cm. zł. 25— i 30—

Książeczki do modlenia od 40 gr., różańce medaljoniki, tańcuszki

Wyroby skórkowe z Zakładu Wychowaw. w Miejscu Piastowem — poleca

Stanisław Rąb, Kraków, ul. Sławkowska 4.

OBRAZY

ORYGINALNE MALARZY POLSKICH
SPRZEDAJE NAJTANIEJ

Z. ZIEMBICKI, KRAKOW
PLAC MARJACKI L. 2.

Dla P. T. Duchowieństwa i Urzędników Państwowych nigł przy sprzedaży na raty.

POŃCZOCHY

damskie i dziecięce, skarpetki męskie w wielkim wyborze i najtaniej kupić można w nowo powstałym sklepie katolickim Zofji Aksakowej byłej współwłaścicielki firmy Szajdakowski i Ska obecnie ul. Wiślna 4. 651

Nauczycielka przyjmie od 1 września 2 panienki z całym utrzymaniem. Zgłoszenia do Administracji pod „Nauczycielka“ 772

Wille z morgowym ogrodem, stajnię w Bronowicach Wielkich sprzeda okazynie. Zgłoszenia Garbarska 4. Perfumerja. 771

Chcesz otrzymać posadę?

Musisz ukończyć kursa fachowe korespondencyjne prof. SEKUŁOWICZA, Warszawa, Żerawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach. Po ukończeniu świadectwo.
Żądajcie prospektów

Nie pytajcie o „Cosmopolis“

tych, którzy wypróbowali ten środek, lecz zapytajcie się oń tych, którzy wypróbowali w s z y t k i e środki, a powiedzą wam, że najskuteczniejszym z nich, najprzyjemniejszym w użyciu i najprędzej działającym jest tylko

COSMOPOLIS

niezawodnie pielęgnujący i cudownie zachowujący świeżość twarzy rąk i ciała.

Cosmopolis to nie jest krem. — Cosmopolis to nie jest pasta do twarzy.

Cosmopolis to jest zupełnie coś nowego i dotychczas niebywałego.

Główny skład na Polskę: Roman Włodarski, Warszawa, Lubeckiego 5.

Do nabycia w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach. Cena zł. 2.50 za sztukę. W razie nie otrzymania należy zwrócić się do Głównego składu na Polskę. Zamiejscowym wysyła się po otrzymaniu z góry zł. 2.75 lub 3.25 za zaliczeniem.

WYSTRZEGAC SIĘ NASŁADOWNICTWA!

Przedstawiciele na poszczególne miasta na własny rachunek pożądan.

337

Na Nagrody pilności!

KSIĘGARNIA KRAKOWSKA

Kraków, ul. św. Tomasza 35 (róg św. Krzyża)

posiada na głównym składzie i poleca:

wydawnictwa dla dzieci i młodzieży

Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu

Katalogi na żądanie bezpłatnie.

Księgarnia posiada na składzie bogaty dział książek dla młodzieży i wykonuje zamówienia zamiejscowe na wydawnictwa wszystkich nakładców.